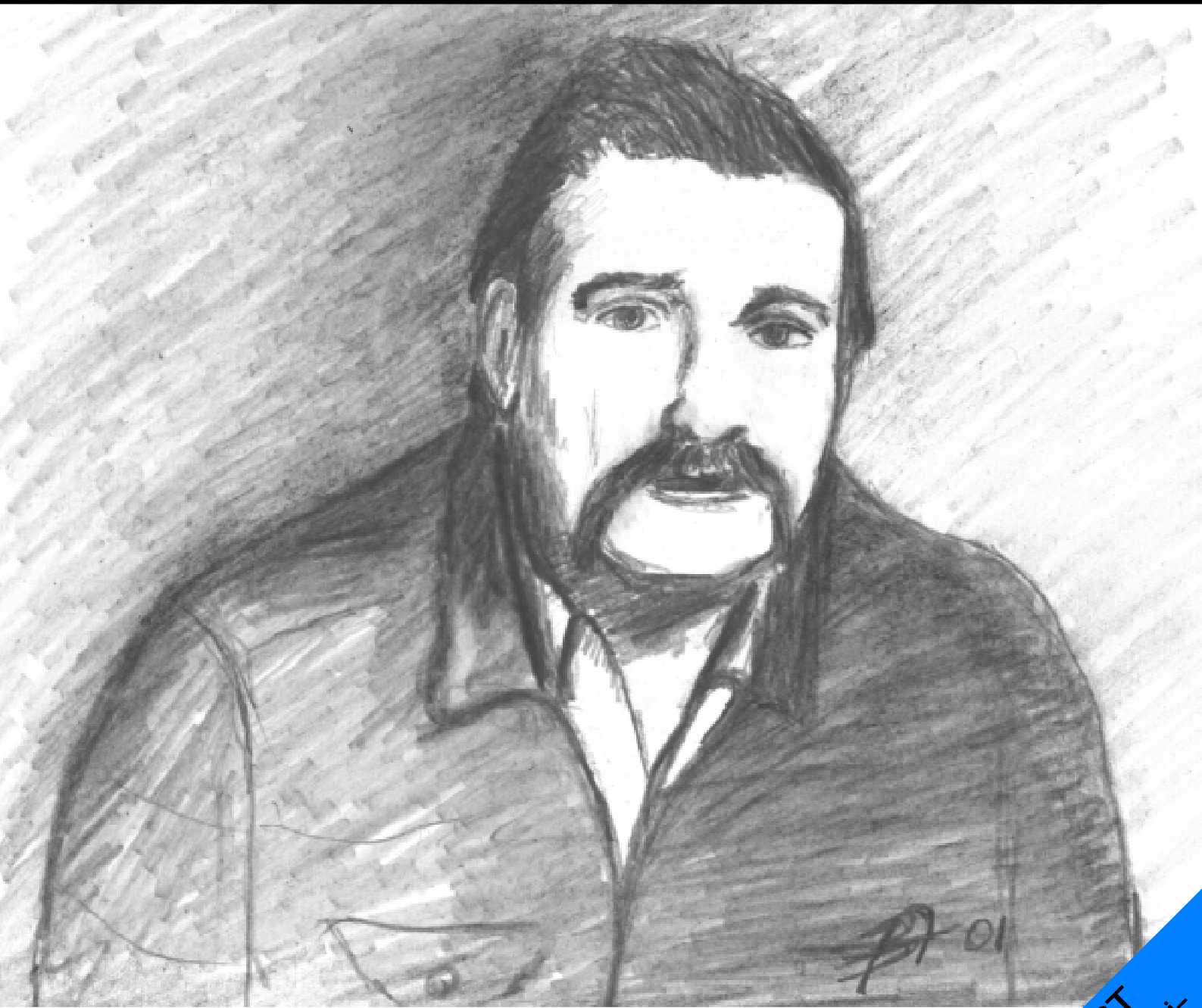

CONTRA

nr 6 2001 (nr 160 från starten) årgång 27 Pris 25:-

**Homosexlobbys framgångar
Albanien i Sverige
Tage Lindbom**

FRIHETENS RÖST
för västerländsk demokrati-

CONTRA

oberoende borgerlig tidskrift
utges sex gånger årligen
ISSN 0347-6472

Copyright Stiftelsen Contra
Eftertryck endast efter överenskommelse

Ansvarig utgivare

Tommy Hansson

Adress

Box 8052, 104 20 STOCKHOLM

Telefon 08-720 01 45

Telefax: 08-720 01 95

E-post redaktionen@contra.nu

Internet hemsida <http://www.contra.nu>

Sluten del endast för prenumeranter:

<http://www.contra.nu/prenumerant/oversikt.html>

Användarnamn och lösenord finns endast i den tryckta utgåvan av Contra.

Prenumeration

Minst 145, rekommenderat 200 kronor, per år.

Inbetalas på postgiro 85 95 89-4 eller bankgiro 443-5467.

Finland: Minst 100 mark per år.

Leonia girokonto 800055-1125829.

Norge: Minst 145 norska kronor per år.

Den norske bank giro 0806 199 8277.

Danmark: Minst 130 danska kronor per år.

BG ForretningsGiro 1 69 06 98.

Medarbetare

Styrelseordförande: Géza Mólnár

Redaktion: Tommy Hansson, C G Holm och Tommie Ullman.

Övriga medarbetare: Karl-Göran Bottwyk, Bertil Häggman, Birger Larsson, Bertil Lindblom, David Stavenheim, Arne Sundström och Marek Zyto samt Christer Arkefors i Italien, Peter Hartvig i Danmark, Bertil Wedin i Mellersta Östern, Allan C. Brownfeld i USA och Rune Westin i Australien.

Annonser

Johannes Dirfeldt 0523-500 05

Presslagd 2001-12-15
Sävsjö Grafiska, Sävsjö 2001

Omslagsbilden till detta nummer porträtterar den polske frihetsskämpen Lech Walesa, ursprungligen elektriker på Leninvarvet i Gdansk, därefter mottagare av Nobels fredspris och sedermera president i ett fritt och demokratiskt Polen. Walesa, som intervjuades av *Contra*-medarbetaren Leslie Öqvist (nr. 5 1996) efter sin presidenttid, är given i vår artikelserie "Kalla krigets hjältar", som nu går in i sitt slutskede. Teckning: Benny H.V. Andersson.

CONTRA-NYTT

Veckans fråga

Varje vecka har Du chansen att lämna Dina synpunkter på "Veckans fråga" på Contras hemsida. Det kan röra aktuella politiska frågor som USAs insatser för Afghanistan, eller Israel och palestinierna. Men också tips till Göran Persson om vem han bör sparka som minister nästa gång (Mona Sahlin "vann" överlägset, medan Anna Lindh var minst impopulär, bra avancerat för en kvinna som under sin tid i SSU arbetade för ett kommunistiskt maktövertagande i Vietnam). Varje vecka brukar ett par hundra *Contra*-läsare göra sin röst hörd. Logga in på hemsidan <http://www.contra.nu>!

Veckans Contra

Det är helt gratis att prenumerera på "Veckans *Contra*" som kommer per e-post till Din elektroniska brevlåda varje vecka. För några veckor sedan passerade "Veckans *Contra*" tusen prenumeranter. Gå in på Contras hemsida <http://www.contra.nu> för ytterligare information.

"Gula sidorna"

"Gula sidorna" i mitten på tidningen bygger på att våra läsare håller ögon och öron öppna. Ofta finns det lokala nyheter i Din lokaltidning, som mycket väl skulle kunna vara av intresse för *Contra*-läsare i andra delar av landet. När det gäller ekonomiskt slöseri, pamparnas maktfullkomlighet eller okänslighet för lokala opinioner, brukar det finnas en hel del att berätta. Skicka in notiser och klipp till Contras redaktion, Box 8052, 104 20 Stockholm.

Pappers-Contra har hamnat "efter"

Visst bör sista numret av *Contra* vara ute i brevlådorna före jul. Det lyckades vi inte uppnå detta år – troligen läser Du därför detta först år 2002. Vi har successivt under året tappat tid i förhållande till vår utgivningsplan. Vår innerliga förhoppning är att vi ska kunna arbeta ikapp denna eftersläpning under 2002. För att säkert lyckas med detta skulle vi behöva fler frivilliga medarbetare till det ideella arbete som gör *Contra* möjligt. Den som vet med sig att ha tid för arbetsuppgifter som passar den egna kompetensen (administration, artikelsskrivande, dataarbete etc) bör höra av sig till Contras redaktion på det sätt som framgår av redaktionsrutan här bredvid.

Nya framsteg för homosexlobbyn

av Tommy Hansson

Homosexlobbyn tillhör tvivelsutan våra mest framgångsrika politiska påtryckargrupper. Man har inte bara bidragit till att ge homosexuella män och kvinnor – som enligt seriösa beräkningar utgör mellan 1 och 3 procent av landets befolkning – oproportionerlig uppmärksamhet i massmedia. Man har också puffat för lagförslag som inom kort kan komma att förändra rättssamhällets grundvalar – registrerat partnerskap var bara början.

Den 1 januari 2003 kommer det med största sannolikhet att bli straffbart att uttala sig förklenande om homosexuella, eftersom regeringen i en proposition som överlämnades till riksdagen den 28 november föreslår att "straffbestämmelsen om hets mot folkgrupp utvidgas till att omfatta även hot eller uttryck för missaktning med anspelning på sexuell läggning". Det innebär formellt att även heterosexuella och bisexuella omfattas av lagen. I propositionen föreslår regeringen även att en särskild, strängare straffskala för grova fall av hets mot folkgrupp inrättas; enligt denna skall fängelse kunna utdömas i lägst sex månader och högst fyra år. Lagändringarna beträffande hets mot folkgrupp berör också grundlagarna. Till detta kommer att regeringen nyligen beslutat avsätta tio miljoner kronor ur Allmänna arvsfonden "för att stödja utvecklingen av ungdomsföreningarnas arbete mot rasism, främlingsfientlighet, diskriminering och homofobi". Tidigare har bland andra organisationer stiftelsen Expo fått regeringsmedel

för sitt "antirasistiska" arbete.

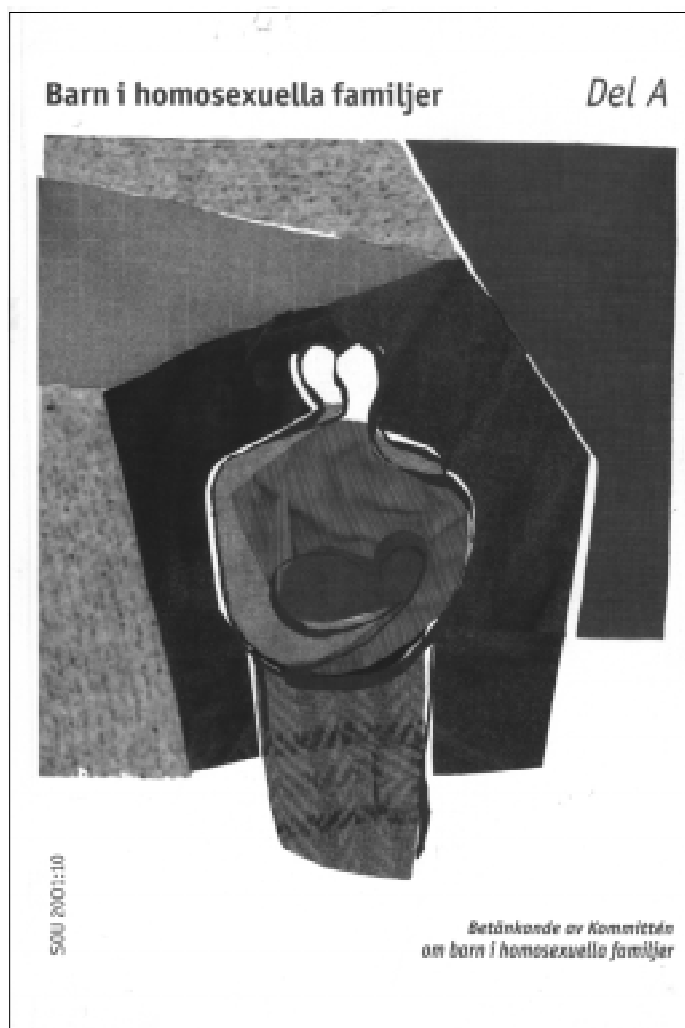
En konsekvens av lagförslaget, som överlämnats till regeringen av en kommitté, blir att det kan komma att bli brottsligt att läsa högt ur Bibeln de talrika passager i både Gamla och Nya testamentet vilka skarpt fördömer homosexuellt beteende. Detta innebär naturligtvis inga problem för Svenska kyrkan, vilken likt kamel-eonten anpassar sig i enlighet med omgivningens krav. Johan Dalman, ansvarig för teologiska frågor i Svenska kyrkan, redogör i tidningen *Stockholm News* (30/10 2000) på följande sätt för kyrkans inställning: "I Bibeln finns många kontroversiella skrifter och det är bra om de leder till diskussion".

Intressegruppen RFSL (Riksförbundet för sexuell likaberättigande) har all anledning att känna sig tillfreds med den högst politiskt korrekta regeringspropositionen. Hur man ställer sig till att även heterosexuella, det vill säga minst 95 procent av landets befolkning, omfattas av förslaget till ny lagtext och alltså anses vara "folkgrupp" må vara osagt.

Utveckling och livsvillkor

I början av februari 1999 fick chefen för justitiedepartementet av regeringen uppdraget att tillsätta en parlamentariskt sammansatt kommitté med uppdraget att "undersöka och analysera villkoren för barn i homosexuella familjer". Det vill säga frågan om homosexuella skall ha rätt att ansöka om att adoptera barn skulle utredas. Redan i regeringens riktlinjer betecknas således föreningar av homosexuella personer för "familjer", vilket i och för sig är anmärkningsvärt. Hovrättslagmannen Göran Ewerlöf förordnades som kommitténs ordförande. Ledamöter blev regionssekreterare Elving Andersson (c), riksdagsledamot Marianne Carlström (s), kommunalrådet Annica Dahl (s), förra riksdagsledamoten Isa Halvarsson (fp), riksdagsledamot Chatrine Pålsson (kd), riksdagsledamot Raimo Pärssinen (s), riksdagsledamot Tasso Stafilidis (v), företagare Kerstin Staver (mp), riksdagsledamot Sten Tolgfors (m) samt riksdagsledamot Anders Ygeman (s).

Också ett antal sakkunniga och experter tillförordnades, bland dem ämnesrådet

Utredningen Barn i homosexuella familjer (SOU 2001:10) är ett beställningsverk från regeringen i syfte att lägga den politiska korrekthetens tunga hand över ett kontroversiellt ämne. All kritik av bögeriet skall stämpas som homofobi. Barnens rättigheter viftas bort med lätt hand – trots att flertalet av utredningens experter höjer ett varningens pekfinger. Experter bryr sig dock de politiskt korrekta inte det minsta om.

Anita Wickström (justitiedepartementet), kanslirådet Sören Kindlund (socialdepartementet), förra överdirektören i Statens nämnd för internationella adoptionsfrågor Ulla Fredriksson, avdelningsdirektör Heinz Spira (Folkhälsoinstitutet) och ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning Hans Ytterberg.

I den inledande sammanfattningen av betänkandet – SOU 2001:10 – anges att ”kommitténs samlade kunskap om homosexuella familjer baseras på ett fyrtiotal internationella studier och de studier kommittén låtit genomföra om förhållandena i Sverige”. De barn som deltagit i forskningen, uppges det, är huvudsakligen en frukt av homosexuell tidigare heterosexuella förhållanden. Även barn som är resultat av inseminationer samt barn som de facto adopterats av homosexuella har varit föremål för de studier som kommittén tillgodogjort sig. Syftet har naturligtvis varit att få kännedom om hur föräldrars homosexuella läggning påverkar barns sociala och psykologiska utveckling och livsvillkor.

I sammanfattningen påstås också att ”inga skillnader framkommit mellan homosexuella och heterosexuella föräldrar vad gäller deras förmåga att erbjuda barn god omsorg och omvårdnad.”

Utsatta utländska barn

Betänkandet utmynnar i ett antal förslag till ändringar av befintliga lagtexter. Grundläggande i betänkandet är, som redan nämnts, uppfattningen att inga skillnader finns när det gäller barn som omhändertags av homo- respektive heterosexuella. Dock hävdas det att att viss skillnad råder när det gäller samhällets uppfattning om föräldraskap hos manliga respektive kvinnliga homosexuella – det förklaras råda något större samhällelig tolerans gentemot lesbiska jämfört med bögar. På sida efter sida radar utredningen upp politiskt korrekta argument till förmån för homosexuellt föräldraskap. Betänkandets karaktär av politiskt beställningsarbete framgår här med viss tydlighet.

Bland annat hävdas: ”...kan kommittén konstatera att föräldrars sexuella läggning inte synes ha någon betydelse för ett barns förutsättningar att utvecklas gynnsamt”; ”Det har inte framkommit något i den samlade forskningen som ger anledning att anta att adopterade barns identitetsutveckling skulle påverkas negativt om de lever tillsammans med homosexuella för-

äldrar.” Däremot, fastslås det, kan ett barn som adopteras av homosexuella ”...[uppleva] sig som avvikande eller annorlunda. Detta kan medföra vissa påfrestningar för ett adopterat barn som redan kan vara psykiskt belastat till följd av sin speciella bakgrund. Men det finns inget som tyder på att homosexuella föräldrar inte skulle kunna erbjuda en sådan uppväxtmiljö som dessa barn kan behöva för att kunna hantera eventuella sådana problem.”

Regeringsrätten har tidigare uttalat att utländska adoptivbarn har en mer utsatt ställning än svenska barn och att de psykologiska påfrestningar för de förstnämnda barnen skulle bli oacceptabelt stora om de skulle adopteras av bögar eller lesbiska.

Grundläggande slutsats hos kommittén: ”Kommittén föreslår därför att registrerade partner, i likhet med makar, skall ges möjlighet att gemensamt prövas som adoptivföräldrar.” Dessutom, anser man, skall möjlighet beredas för en registrerad partner att adoptera den andra partners barn.

”Risker avfärdas”

Men inte alla ledamöter i kommittén delar majoritetens slutsatser och förslag. I en reservation uttalar moderaten Sten Tolgfors bland annat följande: ”Gemensamt för alla adoptivbarn är att de tidigt separerats från

sina biologiska föräldrar, vilket undantagslöst är ett trauma... Föräldrarnas homosexualitet är dock något som barnen måste förhålla sig till, en extra livsuppgift att hantera, men i de allra flesta fall klarar barnen att hantera uppgiften på ett bra sätt. Men identitetsutvecklingen kompliceras. Vad gäller adopterade i homosexuella familjer saknas helt forskning. Utredningen har inte lyckats få fram någon kunskap alls på området. Det saknas också internationell forskning på området.”

Tolgfors är bitvis mycket kritisk mot kommitténs arbete: ”Majoriteten i kommittén är inte beredd att invänta ny kunskap om adopterade och adopterade i homosexuella familjer. Frågan är därför hur stora effekter för de internationella adoptivbarnen man är beredd att acceptera för att Sverige snabbt skall kunna införa ny lagstiftning? Att kommittén inte ens resonerar om detta i betänkandet är direkt anmärkningsvärt sett i ett barnperspektiv. Istället avfärdas de risker som bl.a. kommitténs barnexperter påpekat kan existera.”

I verkligheten torde det vara så att kommitténs majoritet i den politiska korrekthetens namn medvetet valt att bortse för homooptionens stora risker; bland annat kan Sverige komma att internationellt bränn-

Bibelcitat regeringen vill censurera:

”Du skall inte ligga hos en man som man ligger hos en kvinna. Det är en styggelse... Ni skall inte orena er med något av allt detta, ty med allt sådant har har de hedningar orenat sig, som jag fördrivar för er. Därigenom har landet blivit orenat, och jag har på det hemsökt dess missgärning, så att landet har spytt ut sina inbyggare. Så håll då ni mina stadgar och lagar, och ingen av er, vare sig han är infödd eller främling, må göra någon av alla dessa styggelser. Ty alla dessa styggelser har landets inbyggare, som har varit där före er, bedrivit, så att landet har blivit orenat... Ty var och en som gör någon av alla dessa styggelser skall utrotas ur sitt folk, ja var och en som gör sådant.”

3 Mosebok 18:22, 24–29

”Om en man ligger hos en annan man som man ligger hos en kvinna, så gör

Ovanstående Bibelverser kommer visserligen att få stå kvar i Bibeln, men det kommer att bli straffbart att använda sig av dem i förkunnelsen!

båda en styggelse. De skall straffas med döden, blodskuld vidlåder dem.”

3 Mosebok 20:13

”Därför utlämnade Gud dem åt förnedrande lidelser. Kvinnorna bytte ut det naturliga umgänget mot ett onaturligt, likaså övergav männen det naturliga umgänget med kvinnorna och upptändes av begär till varandra, så att män bedrev otukt med män. Därmed drog de själva på sig det rätta straffet för sin villfarelse.”

Romarbrevet 1:26–27

”Har ni glömt att ingen orättfärdig skall få ära Guds rike? Låt inte bedra er. Ingen som lever i otukt eller avguderi eller hor eller homosexualitet, i tjvaktighet och själviskhet... ingen sådan får ära Guds rike.”

Korinthierbrevet 6:9–10

märkas och i en framtid inte få adoptera några barn alls – alldeles oavsett de presumtiva adoptivföräldrarnas sexuella läggning. Kommittén tycks nästan enbart se till de homosexuellas påstådda ”rätt” till att adoptera barn. Tolgfors fastslår också i betänkandet: ”Vuxna har inte rätt till barn – men barn har rätt till goda uppväxtvillkor.” Frågan är bara hur kommitténs majoritet harmonierar denna betydelsefulla insikt med det bristfälliga forskningsläge som råder i frågan. Svaret är: knappast alls. Det man gör är att gång på gång säga ungefär att ”allt tyder på att barn med homosexuella föräldrar växer upp under lika goda omständigheter som några andra barn”

Konkreta belegg för sådana påståendet saknas dock i stort, vilket ter sig allvarligt ur barnets perspektiv.

Om riksdagsman Tolgfors är negativ till framförallt utländska adoptioner till homosexuella föräldrar, vill han godkänna närståendeoptioner för registrerade partnersamt insemination för ”lesbiska kvinnor som lever i registrerade partnerskap, eller som varaktigt sammanbor”. Tolgfors anser slutligen att ”utredningen varit ett rent beställningsverk från regeringen”.

Inte undersökts

Även kristdemokraten Chatrine Pålsson är kritisk till majoritetens positiva slutsatser avseende homooptioner. Hon skriver i sin korta reservation: ”FN:s Barnkonvention framhåller att det främst är barnets rättigheter som ska beaktas vid adoption. Någon koppling mellan den vuxnes människovärde och rätten till barn, vare sig det rör sig om biologiska barn eller barn som adopteras, görs inte... Barn får aldrig användas som verktyg för att åstadkomma vad som skulle kunna kännetecknas som en angelägen åtgärd för vuxna... Om Sverige inför en rätt för homosexuella par att prövas för adoption, kan det leda till att praktiskt taget alla adoptioner stoppas från vissa givarländer som anser att det ökar påfrestningarna för barnet.”

Chatrine Pålsson har därför valt att ställa sig avvisande till förslaget om att låta homosexuella par få prövas om rätt till adoption. Hon avstyrker också förslaget om att insemination skall medges för homosexuella parbildningar.

Ett antal av kommitténs experter ställer sig också tveksamma till vissa av betänkandets påståenden. I ett särskilt yttrande fastslår fem experter – bland dem Börje

Något stöd i Bibeln för lagar som gynnar homosexualitet har inte den statliga utredningen om barn i homosexuella familjer.

Svensson från Rädda barnen samt Margret Henningsson, föreningar och nätverk för adopterade och adoptionsorganisationer – att det väsentligaste i sammanhanget är barnens bästa. Därjämte kritiserar experterna kommitténs tvärsäkra påståenden om att barn i homosexuella ”familjer” har det lika bra som barn i riktiga familjer: ”Vi anser inte att sådana slutsatser med säkerhet kan dras på grundval av den i betänkandet redovisade forskningen.” Man pekar också på det utanförskap som barn i homosexuella ”familjer” med nödvändighet kommer att drabbas av samt sätter frätetecken för utredningens ensidiga perspektiv att blott och bart se frågan om homosexuellas adoption som en rättvisefråga.

Experten Margret Henningsson har skrivit ett eget särskilt yttrande som inleds så: ”Jag instämmer inte i kommitténs förslag om möjlighet till gemensam adoption och styvbarnsadoption för homosexuella gällande barn födda i annat land än Sverige. Även Henningsson menar – liksom en rad andra bedömare – att adoptionsverksamhet i ursprungsländer kommer att försvåras om homooption skulle tillåtas. Ett sådant beslut skulle, menar Henningsson, ifrågasätta omvärldens tillitt till Sveriges förmåga att respektera Haagkonventionen från 1993 och 1967 års europeiska konvention om adoption av barn: ”Jag anser att kommitténs förslag är flera steg tillbaka i strävan efter korrekta och etiska adoptioner samt ett internationellt samförstånd inom adoptionsområdet. Det är inte acceptabelt att Sverige medverkar till en sådan utveckling.”

Henningsson anser heller inte att frågan

om insemination av lesbiska har undersökts tillräckligt.

Samhället förändras

Ytterligare ett antal särskilda yttranden och reservationer från utredningens experter visar att frågan om eventuell adoptionsrätt för homosexuella är mångfasetterad och komplicerad. Uppenbarligen alltför komplicerad för att den skall kunna trumfas igenom – sannolikt mot en folkmajoritet – inom den närmaste framtiden. Detta kommer med all sannolikhet inte den socialdemokratiska regeringen att ta någon hänsyn till. Betydligt viktigare i dess perspektiv är att ur ett politiskt rättviseperspektiv tillförsäkra bögarne och de lesbiska kvinnorna ”rätten” till adoptivbarn/inseminationsbarn.

Ett regeringsbeslut om att tillåta homooptioner kommer att i grunden förändra det svenska samhället. Visserligen är det traditionella kristna moralen betydligt undergrävd och stadd i kraftigt förfall sedan långliga tider, men en lagskrivning enligt kommitténs riktlinjer kommer så att säga bli sista spiken i det kristna samhällets likkista – om uttrycket tillåts. Att Svenska kyrkan skulle bry sig därom är ju inte att vänta, låt vara att enskilda präster och andra kyrkans tjänare säkert har djupa betänkligheter. Det är ju ändå så att det finns få punkter i Bibeln där det råder en så stor samstämdhet som i frågan om homosexualitet, vilken avfärdas entydigt i såväl Gamla som Nya testamentet.

Över huvud är synen på homosexualitet på väg att undergå en radikal förändring där all kritik avfärdas som utslag av svårartad ”homofobi”.

60 år sedan Operation Barbarossa:

Hitlers gigantiska misslyckande

av Torsten Hammargren

”När tjuvarna träta, får bonden igen sin ko.” Det är den kommentar jag minns, när ett av Andra världskrigets mest betydelsefulla kapitel inleddes den 22 juni 1941. De bägge tjuvarna var Hitler och Stalin. Den ”träta” som avsågs var Adolf Hitlers Operation Barbarossa, det största militära företaget i världshistorien.

Totalt 3 300 000 tyska soldater, fördelade på 148 divisioner, gick till angrepp på en front som gick från Östersjön till Rumänien. Det kan vara skäl att göra en återblick på bakgrunden. Från början sedan Hitlers maktövertagande 1933 skaffade sig Sovjetunionen en självpåtagen propagandarell som bekämpare av nazismen – eller ”fascismen”, som man alltid uttryckte sig, antagligen av rädsla för att ordet national-socialism skulle påminna om socialism och kommunism.

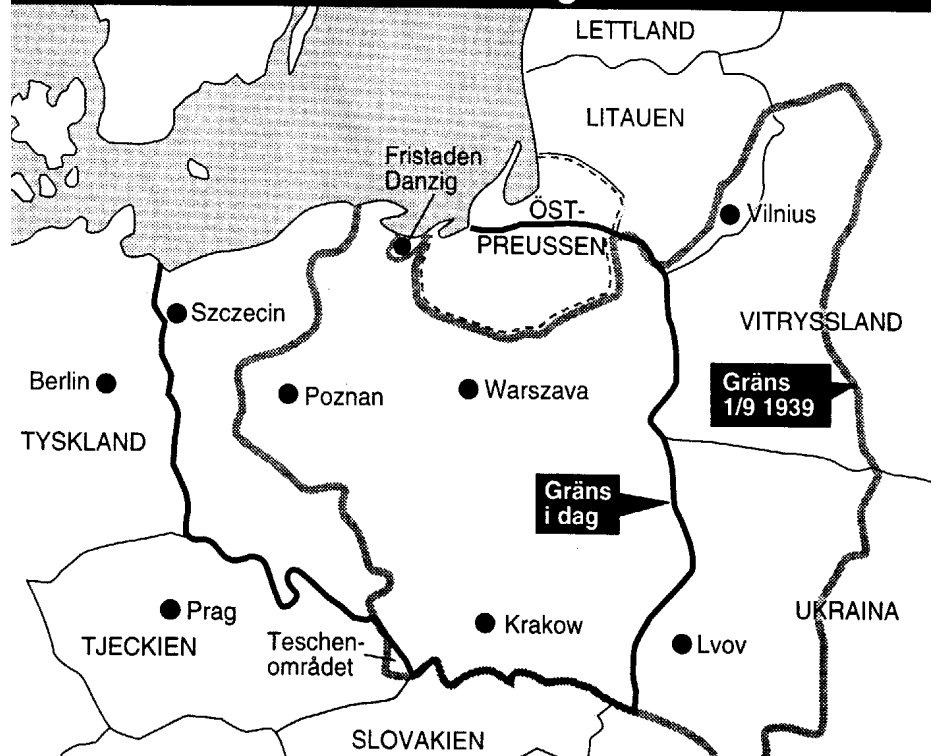
Fascismen förklarades vara slutstadiet av kapitalismen, och det var bara en tidsfråga innan den övriga ”kapitalistiska världen” skulle överge sin ”falska demokrati” och bli fascistisk. Tydligt ansåg Stalin, att denna utveckling mot fascismen försiggick även bland hans egna medarbetare, ty de stora förräderiprocesser som kostade flerta av dem livet byggde på förutsättningen, att Tyskland förberedde ett anfall mot Sovjetunionen.

24 augusti 1939

En av landets främsta militärer, marskalk Michail Tjuchatjevskij, arkebuserades 1937 efter en anklagelse att ha inlåtit sig på hemliga stämplingar med Hitlers Reichswehr. (Tjuchatjevskij återupprättades i ett tal av Krusjtjov 1961).

I tal efter tal utmålades Hitlertyskland som en diktatur där det inte fanns yttrandefrihet, och alla levde i ångest och skräck. Det var många ryssar som tyckte att det var en sann bild – av Sovjetunionen. Det är att märka, att den antifascistiska propagandan aldrig riktade sig mot det som mest kännetecknade Hitlertyskland: antisemitismen. Ledande antisemiter, som fick stort inflytande under Stalin, var Zjdanov och

Polens gränser 1939 och i dag

Kaganovitj. Å andra sidan vet vi hur man behandlade juden Trotskij. Så kom den 24 augusti 1939, då Molotov-Ribbentrop-pakten orsakade förvirring och bestörtning bland världens kommunister. Många vägrade att tro på underrättelsen tills de såg tidningsbilderna av en leende Stalin som skakade hand med Tysklands utrikesminister Joachim von Ribbentrop. Hakorsflaggan vajade vid sidan av hammaren och skäran.

För att det inte skulle finnas några störningar i det goda förhållandet till Hitler, bytte Stalin ut sin judiske utrikesminister Litvinov mot Molotov. Stalin var i själva verket en beundrare av Hitler, som han kallade *molodjets* (ungefär ”karlakar!”).

På Hitlers sida

Den sovjetiska propagandamaskinen ställde nu upp på Hitlers sida. Då det andra världskriget bröt ut en vecka senare genom tyskarnas invasion i Polen, hette det att ”franska och brittiska imperialister, understödda av storfinanserna i Amerika och godsägarna i Polen, börjat ett krig för att krossa den tyska imperialismen”. Den

17 september invaderade Sovjet östra Polen. Marskalk Rydz-Smigly beordrade kapitulation, varefter Hitler och Stalin i god sämja verkställde Polens genom tiderna fjärde delning.

Snart skulle turen komma till de baltiska staterna.

VOKS, det sovjetiska sällskapet för kulturella förbindelser med utlandet, visade utställningar med nazistisk konst, man lovordade den tyska ekonomin och den effektiva tyska krigsmaskinen. Varje medkänsla med nazismens offer behandlades som kontrarevolutionär verksamhet. Den hemliga polisen med det oskyldiga namnet ”Folkkommisariatet för inrikes angelägenheter” (NKVD) samarbetade med Gestapo. Flyktingar, som dittills fått asyl i Sovjet, utlämnades nu till Gestapo. Detta skedde i många fall till och med med kommunister. (NKVD var föregångare till KGB, ”Kommittén för statens säkerhet”).

Påståendet, att Stalin ville vinna tid under det att Sovjetunionen förberedde en upprustning mot nazismen, uppfanns långt senare för att bortförklara den skamliga pakten. Sanningen var, att Stalin inte alls

begagnade tidsfristen för att upprusta, och att krigsproduktionen tvärtom minskade.

Som slutkommentar till den tysk-ryska pakten får man inte glömma behandlingen av krigsfångar. De polska soldater, som envist hade försvarat ön Westerplatte utanför Gdansk, behandlades åtminstone till en början väl av tyska *Wehrmacht* på grund av den tapperhet de visat. Vid Polens östfront, däremot, fördes de polska fångarna, sammanlagt 14 650, till läger i Kozielsk, Starobielsk och Ostaszów. Av dessa överlevde 448 officerare efter den 12 maj 1940. På avrättningsplatsen Katyn i Smolensk hittades tre år senare 4 143 kroppar.

Stalin varnad

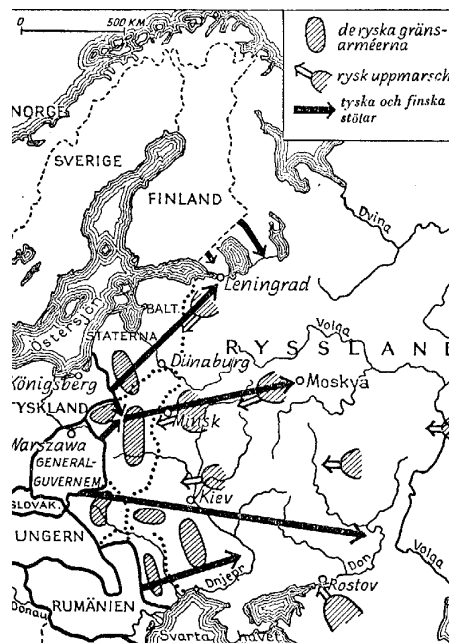
Den tyska invasionen i juni 1941 kom som en överraskning, fastän han varnats av bland andra engelsmännen. Strategin för invasionen var obestämd – det förekom motstridiga order från *Oberkommando Heere*, *Oberkommando Wehrmacht* och ibland från Adolf Hitler själv. Detta medförde givetvis ett antal oklara målsättningar. Man hoppades, att större delen av Sovjets styrkor skulle vara omringade och förstörda då man nått Dnjepr. De tyska framgångarna blev enorma – bland ryssarna kapitulerade hela divisioner utan strid. Många av de polacker, som ännu var vid liv i Sovjet, släpptes då fria och bildade en polsk armé under ledning av general Wladislaw Anders.

Stalins förtryck hade skapat en tilltro till att tyskarna skulle befria det ryska folket. Det hände att ryssar välkomnade tyskarna med bröd och salt. En del mödrar kom med sina barn för att få dem döpta.

Men verkligheten blev en annan, när nazismen visade sitt rätta ansikte. Om Stalin hade slagit det ryska folket med knutpiska, skulle Hitler slå med skorpiongissel. Enligt nazismen är ryssarna *Untermenschen*. Den ryska civilbefolkningen fick uppleva, men inte alltid överleva, Gestapo och SS förintelsekommandon. Under krigets lopp hamnade 5,5 miljoner av Röda arméns officerare och manskap i tyska fångläger. Endast 1,5 miljoner levde vid krigets slut – många för att sedan dömas till GULAG, eftersom de enligt Stalin begått ett brott genom att kapitulera.

Men tyskarnas motgångar skulle komma – av de tre viktiga anfallsmålen Moskva, Leningrad och Kiev skulle de två förstnämnda aldrig uppnås.

Den tyska krigsmakten hade kommit fram till nödvändigheten av att vinna

Unggefärliga tyska/finska stötriktningar enligt Hitlers plan.

ukrainarna för Tyskland. Det fanns en överenskommelse med Organisation Ukrainischer Nationalisten om ett förbund med Tyskland i händelse av krig. I början såg detta ut att lyckas i det att hundratusentals ukrainare deserterade ur Röda armén för att ansluta sig till den nationalukrainska armén. Men nazistpartiet handlade tvärtom *Wehrmacht*. Under galedaren Erich Koch ("Ukrainas bödel") gjorde man rent hus med de ukrainska nationalisterna. Detta till Moskvas stora glädje, eftersom ukrainarna nu kom att se Sovjet som en befriare från nationalsocialismen.

En bidragande orsak till tyskarnas motgångar var, att resurser slösades bort för att deportera judar – man kan säga, att brottet bestraffade sig självt. Så ställdes transportapparaten i viss utsträckning till förfogande för transporter av judar till Auschwitz, när den framförallt skulle ha behövts för sårade soldater.

Hitlers misstag

Den 10 december 1941 begick Hitler det för demokratierna fördelaktiga misstaget att förklara krig mot USA, varigenom han tystade ner de amerikanska isolationisterna som ville hålla USA utanför kriget.

Redan året före von Paulus kapitulation i Stalingrad den 3 februari 1943 kom hos tyska folket alltmer insikten, att kriget var förlorat. Hitler var den främst ansvarige för de strategiska misstagen, ehuru han trodde sig vara GRÖFAZ, *Größter*

Feldherr Aller Zeiten.

Den sovjetiska propagandan började snart ställa krav på "en andra front". Mot detta kan man ha den invändningen, att engelsmän och amerikanare förvisso upprätthöll andra fronter – den i Nordafrika och den mot japanerna. Dessutom fanns en farlig motståndare till sjöss, nämligen ubåtarna. Transportfartyg motsvarande 14 miljoner ton gick förlorade under Andra världskriget, varav 300 000 ton i samband med transporter av hjälp till Sovjet. Hjälpen till Sovjetunionen omfattade fyra miljoner ton.

I januari 1944 hävdades tyskarnas belägring av Leningrad.

Den 22 juni, exakt tre år efter startskottet för Operation Barbarossa, igångsatte Stalin Operation Bagration, uppkallad efter prins Peter Ivanovitj Bagration, som blev dödligt sårad under slaget vid Borodino mot Napoleon. Resultatet blev, att ryssarna intog Vitebsk och drev tyskarna 500 kilometer västerut. Det var under denna tid, närmare bestämt den 20 juli 1944, som det misslyckade attentatet mot Hitler utfördes.

Till tyskarnas motgångar kom också, att Finland begärde vapenstillestånd. Ryssarna var nu inne i Polen och hade den 25 juli nått fram till Wisla (Weichsel). Det fanns en underjordisk polsk armé. De sovjetiska radiostationerna hade sedan länge uppmanat polska folket till allmän resning, och en sådan påbörjades den 1 augusti. Den underjordiska armén under ledning av general Bor Komarowski bestod av 40 000 man med förråd för tio dagars strider, och man räknade givetvis med sovjetisk hjälp. Dagen innan hade sovjetiska stridsvagnar trängt in i det tyska försvaret.

Men därefter upphörde all sovjetisk aktivitet. Churchill riktade en vädjan till Stalin om hjälp men fick den 22 augusti svaret, att "förbrytarband ställt till med äventyret Warszawa för att rycka åt sig makten". Ryssarna vägrade amerikanskt och brittiskt flyg att landa på sovjetkontrollerat område efter det att de släppt ned förnödenheter till de kämpande polackerna.

Stalin ville i själva verket låta tyskarna under ledning av SS-generalen von dem Bach-Zilewski utrota alla icke-kommunistiska polacker.

Med Stalins förräderi för ögonen kan man förstå hur den ryske generalen Andrej Vlasov, som tillfångatogs av tyskarna på Volchovfronten den 12 juli 1942, kunde

gå över till fienden. Han bildade ryska befrielsearmén mot Stalin. Vid det tyska sammanbrottet flydde Vlasov till väst, men enligt de avtal som amerikanerna hade med Sovjet, överlämnades Vlasov till ryssarna, vilka avrättade honom.

Ännu värre

Trots att Churchill vid det här laget borde ha känt Stalin tillräckligt väl, föreslog han ett möte med denne i Moskva under oktober 1944. Det var då Sovjetunionens gräns mot Polen kom att fastställas. Den skulle gå enligt ett förslag som dåvarande brittiske utrikesministern Lord (George) Curzon formulerade 1920 och kom, i själva verket, att till stor del följa samma gräns som ryssarna erhöll då Hitler och Stalin delade Polen 1939. Undra på, att Stanislaw Mikolajczyk, konseljpresident i den polska London-regeringen, måste utsättas för kraftiga påtryckningar från Churchill för att gå med på detta.

Mendet skulle bli ännu värre. Den polska Lublin-regeringen, Stalins marionett, begärde att gränsen i stället skulle gå något väster om Curzonlinjen, så att bland annat Lwow skulle tillfalla Sovjet.

Polen skulle kompenseras med ett väl tilltaget tyskt område. Under konferensen i Jalta i februari 1945 hade Roosevelt, liksom Churchill, klart för sig att tre eller fyra miljoner polacker måste flytta västerut. Under Potsdam-konferensen i juli följde Truman Roosevelts linje och drog tillbaka de amerikanska trupperna, som hade nått långt österut. Ryssarna drev polackerna framför sig, tyskarna drevs bort och stora områden i Tyskland avfolkades.

Om inte amerikanerna ansett sig bundna av Jalta-avtalet, hade Östeuropa sett helt annorlunda ut. Amerikanerna mötte ryssarna i Rokycany, 70 kilometer sydväst om Prag. I Rokycany finns en minnessten, och i det närbelägna Pilsen ett monument med tack till den amerikanska armén. Under Potsdam-konferensen blev dessutom förhandlingsresultatet för västmakternas del onödigt dåligt, eftersom den erfarne Churchill – som lett England genom kriget – förlorade valet den 6 juli och mitt under konferensen, den 25 juli, ersattes av Clement Attlee. (Av simpla valtaktiska skäl hade Attlee vägrat uppskjuta valet till efter kriget och fredsförhandlingarna slutförts).

Konferenserna i Jalta och Potsdam blev katastrofala för Östeuropa, eftersom Estland, Lettland och Litauen efter 20 års

Detta monument över de amerikanska truppernas insatser restes i Pilsen den 6 maj 1990. (Foto: Jirina Ulrychová)

Tack, Amerika!

De amerikanska truppernas insatser i Pilsen (den tjeckiska staden som gett sitt namn åt pilsnern) är fortfarande i tacksamt minne hos ortens invånare. En minnesskrift med originaltiteln *Americká armáda v Plzni* (Amerikanska armén i Pilsen) publicerades i anledning av 45-årsminnet av befrielsen av Pilsen 1990. Vi citerar ur skriften: "Mot slutet av april 1945 fullföljde enheterna ur V. amerikanska armékå-

ren attacken in i den västböhmska regionen som avgränsades av demarkationslinjen... De amerikanska befriarna hälsades hjärtligt av alla Pilsens invånare. Genom sitt snabba avangemang mot Pilsen säkrade de amerikanska enheterna stadens räddning undan nazisternas förstörelse... Den tjeckiske utrikesministern Jan Masaryk förklarade i sitt tacktal: "Gud välsigne Amerika och hennes söner som kämpade för världens frälsning. Ni har gjort ett bra jobb!"

frihet under mellankrigstiden förvandlades till sovjetrepubliker. Dessutom tilldelades Sovjetunionen områden i Fjärran östern, detta trots att Sovjet egentligen inte utträttat någonting i kriget mot Japan. Sovjetunionen gjorde enorma territoriella vinster och blev den verkliga imperialiststaten. Speciellt bittert kändes det, att den gräns som man erhöll mot Hitlertyskland 1939 som tidigare nämnts stod oförändrad eller försköts västerut med undantag av Bialystok stad och provins.

Finland

Till slut bör man nämna Finland. I sin strävan att få tillbaka gränsen från mellankrigstiden kom landet att gå med i Hitlers Operation Barbarossa, "Fortsättningskriget". Man kan inte döma Finland för att det ådrog sig kolera med avsikten att bekämpa pest. I viss mån kan detta sägas om Sverige, som tillät Division Engelbrecht att gå igenom landet.

Fattiga Albanien satsade på svenska marxist-leninister

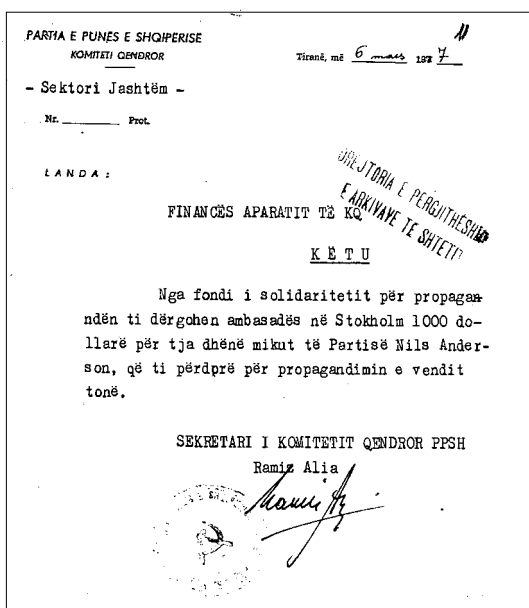
av Bertil Häggman

Albanien var en liten isolerad ö även i den av kommunisterna kontrollerade delen av Europa. Landet höll under diktatorn Enver Hoxha (som avled 1985) ihärdigt fast vid en gammaldags stalinistisk marxism-leninism. Även sedan såväl Sovjetunionen som Kina övergivit denna urmodiga form av marxism-leninism. Landet var det fattigaste i Europa och det mest isolerade. De begränsade resurserna användes till att bygga bunkersystem runt om i landet.

Detta fattiga och efterblivna land satsade efter förhållandena stora resurser på att hålla västeuropeiska ”broderpartier” vid liv. I Sverige gick pengarna till Kommunistiska Förbundet Marxist-Leninisterna (KFML). I Tirana finns idag kvittona på transaktionerna tillgängliga för den som vill granska vad som hänt. Contra har tittat på 43 kvitton från det Albanska Kommunistpartiets Centralkommitté.

Det kommunistiska Albanien var länge ett ideal för extrema kommunister över hela världen. Regimen hade etablerats 1946 sedan icke-kommunistiska politiska ledare eliminerats. 1967 utropades Albanien till världens första ateistiska stat. Längre hölls regimen vid liv bland annat genom lägerindustrier och tortyr förekom regelbundet i de albanska fängelserna. När regimen föll i samband med Sovjetunionens kollaps 1991 började avslöjandena komma om hur det fattiga Albanien – Europas i särklass fattigaste land – satsat miljoner kronor på stöd till kommunistpartier över hela världen. Sverige var inte något undantag. Pengarna slussades till utlandet via en solidaritetsfond.

Fonden skapades den 10 juni 1964 enligt Resolution nr 190 av det al-

Albaniens blivande diktator Ramiz Alia undertecknade den 6 mars 1977 personligen en order att skicka 1.000 dollar (jo, dollar var den gångbara valutan) till Nils Anderson, Anderson var aktiv i Svensk-albanska vänskapsförbundet och från Uppsala verksam som utgivare av förbundets propagandatidskrift. Han har länge varit nära lierad med FiB/Kulturfront.

Dokumentet lyder i översättning:

*Albanska Arbetarpartiet
Sekreteraren för utrikesfrågor
Tirana den 6 mars 1977*

*Finanskommittén
Från Solidaritetsfonden skall sändas 1.000 dollar till partiets vän Nils Anderson, så att de kan användas för propaganda för vårt land.*

*PPSHs centralkommittés sekreterare
Ramiz Alia*

Dokumenterat albanskt stöd till svenska kommunistpartier 1967–1986

(siffrorna avser US dollar)

Resebidrag för inbjudna personer från marxist-leninistiska grupper och turister	27 105
Resebidrag och understöd till Nils Anderson och hans familj	17 735
Utgifter för Nils Andersons propagandaverksamhet	17 000
Andra utgifter för propaganda och för anställda vid Radio Tirana	12 870
Summa	74 710

PARTIA E PUNES E SHQIPERISE
KOMITETI QENDRORE

283
Tiranë, më 13/7/1972

Nr. _____ Prot.

LANDA:

FINANCES APARATIT K.Q. PPSH
K E T U

DIREKTORIA E PERBALTUESHME
E ARKIVAVE TE SHTETIT

Autorizoheni qe nga fondet e solidaritetit te perballoni shpenzimet e udhetimit per ardhjen ne Shqiperi te B.Gustafson me grua ne linjen ajrore Stokholm-Tirane.

Behar Shtylla

Den kände marxisten och ekonomiprofessorn Bo Gustafsson fick en resa till Tirana betald av "Solidaritetsfonden":

Albanska Arbetarpartiet
Centralkommittén

Tirana den 13 juli 1972
Finansavdelningen
PPSH

Vi medger härmed att från Solidaritetsfonden utbetalas medel för resekostnader för B. Gustafsson till Albanien med flyg Stockholm-Tirana.
Behar Shtylla

och biljetter skedde några satsningar av propagandanatur som:

- sedan 1969 genom särskilda resolutioner stöd till "Marxistiskt Forum" och "M-L Gnistan".
- 15.000 US \$ till Nils Anderson för propagandaarbete enligt resolution nummer 26 av centralkommittésekreterariatet den 26 februari 1972
- genom resolution nr 63 av centralkommittésekreterariatet den 12 juni 1972 till Nils Holmberg 6.000 US \$ för utgivning av en svensk upplaga av det albanska kommunistpartiets historia
- i november 1974 och januari 1975 fick Nils Anderson 1.000 US \$ som bidrag till att ge ut en fransk utgåva av Enver Hoxhas arbeten. Denne Nils Anderson bor förmodligen numera i Paris.

Folket i Bild/Kulturfront rapporterade 1997 om den vänsterradikale förläggaren Nils Anderson, som växte upp i Schweiz. Han blev utvisad ur Schweiz och bosatte sig i Sverige, där han påstås ha vistats till 1992, då han flyttade till Frankrike. Han har dock fortfarande kontakter med FiB/Kulturfront i Sverige.

Under perioden 1967 till 1986 lämnade "Solidaritetsfonden" sammanlagt till marxist-leninistiska grupper (för resebidrag, biljetter, propaganda) omkring 74.000 US \$ eller med dagens växelkurs cirka 750.000 kronor.

De officiella dokumenten beträffande utbetalningarna har undertecknats av Ramiz Alia (som vid Enver Hoxhas död 1985 efterträdde denne som diktator) och anställda inom utrikessektionen av centralkommittén: Piro Pita, Behar Shtylla, Gjylani Shehu, Dhimiter Stamo, Sami Baholli och Agim Popa.

banska kommunistpartiet (AK), sekretariatet i centralkommittén och hade till syfte att finansiera och utveckla förbindelserna med andra marxist-leninistiska grupper, däribland svenska.

Finansieringen skedde på olika sätt. Enligt resolution nr 4 av den 20 januari 1967, undertecknad av ledaren själv, Enver Hoxha, om "inbjudningar till partier och representanter för marxist-leninistiska grupper till Albanien under 1967" och framförallt till AKs femte kongress gavs stöd för resekostnader. Bland 200 inbjudna fanns också representanter för svenska marxist-leninistiska grupper.

Sedan detta år utvidgades finansieringen och förbindelserna med de svenska marxist-leninistiska grupperna, speciellt genom personer och delegationsbesök, prenumerationer på utgåvor av AKs press och anställning av svenskar vid Radio Tirana.

Huvudpersonen samarbetet mellan AK och svenska grupper var Nils Anderson. Han tycks under perioden 1968 till 1986 ofta ha vistats i det kommunistiska Albanien, ja han bodde där tidvis enligt vad han själv uppger.

Några andra svenskar som kom till Albanien var Anders Härling, Nils Holmberg, Marika Holmberg, Rene Andersson (hustru till Nils A.), Bo Gustafsson med fru Dagmar Kristina Bohman Gustafsson, Per Akselson, Per Åke Lindblom, Stefan Lindgren, Bengt Sture Lindkvist, Peter Sarusted, S. Elisabet, Peter Andersson, K. Arne Björn Åkerblom, Anders

Persson etc.

Betalningarna genom "Solidaritetsfonden" gjordes i Albanien eller genom de albanska ambassaderna i Stockholm och Paris.

I ambassaden i Holland betalades under 1973 till en Boeve Peterson (en svensk?) 2.500 och 3.500 dollar – man hade en viss förkärlek för "imperialistvaluta".

I de dokument som finns tillgängliga idag hos den albanska kontrollkommissionen (närmast jämförbar med JO i Sverige) har de svenska marxist-leninistiska rörelserna olika namn: 1967 den Marxist-leninistiska gruppen, 1969 Marxist-leninistiska ligan och sedan 1974 Kommunistiska Partiet Marxist-Leninisterna (KPML).

Förutom omfattande kostnader för resor

PARTIA E PUNES E SHQIPERISE
KOMITETI QENDRORE

53
Tiranë, më 13/7/1972

Nr. _____ Prot.

LANDA:

FINANCES KOMITETIT QENDRORE TE PPSH
K E T U

DIREKTORIA E PERBALTUESHME
E ARKIVAVE TE SHTETIT

Nga fondi i solidaritetit te perballohen shpenzimet e udhetimit e djetave per miqt nga Suedia si vijon:

1) Te blihen 3 bileta avjoni ne linjen Titograd-Beograd-Stokholm me çmimin per copë dollarë 249,80, gjithsejt dollarë 749,40, ne emër te Per Ake Lindblom, Stefan Lindgren dhe Bengt Sture Lindkvist, për datën 23.I.1976.

2) Tu jepen për shpenzime udhëtimi ardhje Beograd-Titograd-Tiranë e djeta gjithsejt 150 (njqindpesdhjetë) dollarë.

SHEFI I SEKTORIT TE JASHTEM
Piro Pita

Chefredaktören för "Gnistan", Stefan Lindgren, och ytterligare två svenskar fick den 23 januari 1976 kostnaderna för en resa Stockholm-Tirana betalda av Albanska Arbetarpartiets (Kommunistpartiets) huvudfinanskommitté

SVERIGE-NYTT

Contras notisavdelning har i detta nummer sammanställts av Tommy Hansson och C G Holm. De källor som refereras är inte direkt citerade, utan texten är Contras sammanfattning av originalkällan om inte annat markeras med citations-tecken.

"Sovjet världens största land"

Tioåriga Astrid Mölleryd, som går i skola i Högalid i södra Stockholm, har fått nog av de usla förhållandena. Hon skrev därför ett brev till ansvariga politiker med bland annat följande lydelse: "Jag heter Astrid Mölleryd och går i femman i Högalidsskolan, vi har inköpsstopp för vi har för dålig ekonomi, detta innebär att vi till exempel har kartböcker som lär ut att Sovjetunionen är världens största land, banker som Östermalmsskolan har slängt ut för att de är för skruttiga, ingen luftkonditionering i klassrummen så att alla får ont i huvudet...".

Så ser det alltså ut i Sverige, landet med världens högsta skatter men där det ändå inte finns pengar till vare sig ordentlig skola, sjukvård eller äldreomsorg! Skolborgarrådet Jan Björklund (fp) lovar dock att Högalidsskolan skall rustas upp.

(Tidningen Södermalm)

Grön miljonrullning

Regeringen beslutade i slutet av november att tilldela Kristianstads kommun 27 mil-

joner kronor. Detta som bidrag till kommunens "lokala investeringsprogram för ökad ekologisk hållbarhet". Kristianstad vet hur en slipsten skall dras, ty tidigare har den skånska kommunen fått liknande bidrag 1998, 1999 och 2000 – sammanlagt, förklaras i ett pressmeddelanden från miljödepartementet, "har kommunen fått cirka 160 miljoner kronor till 96 (!) åtgärder som ska genomföras under perioden 1998–2004".

Denna gång får Kristianstads-politikerna ekonomiska bidrag för bland annat "satsningar på biogasfordon och cykelvägar". Dessutom skall "solfångare minska elförbrukningen" på Åhus camping. "Flera andra projekt gäller energieffektivisering och omställning från olja till förnyelsebara bränslen", förklaras vidare i pressmeddelandet.

Som vanligt tycks regeringens handläggare ha förläst sig på miljörörelsens årligt utkommande bibel, "Tillståndet i världen", utgiven av Worldwatch Institute i USA när det gäller att få till stånd miljonrullning av svenska folkets skattepengar.

"Grabbigheten" inom försvaret

"Mobbningen inom försvaret måste upphöra", utropar SSU i ett pressmeddelande och hänvisar till en debattartikel i *Dagens Nyheter* den 30 november där företrädare för bland annat SSU och RFSL protesterar mot vad man kallar "nedsättande behand-

ling" av homo- och bisexuella. Den så kallade grabbigheten kritiserar.

Nu är saken emellertid, att varje form av militärt försvar bygger på maskulint betonad aggressivitet – kalla den gärna "grabbighet" – som har att göra med den mycket hårdhänta verksamhet som krigsmakten (eller försvarsmakten som det heter sedan ett antal år tillbaka) är satt att utöva. Försvarets uppgift är ju att försvara vårt territorium, eventuellt genom att angripa potentiella eller reella aggressorer, med dödligt våld.

Finns det något mer grabbigt än detta?

Om man, som SSU, RFSL med flera, kräver att denna "grabbighet" skall upphöra, då har man missat något väsentligt – hela det militära försvarets uppgift.

Lejons demonstrationspolitik

Demokrati- och konsumentminister Britta Lejon är djärv, minsann. I slutet av november sålde hon sina aktier i Ericsson. "Beslutet om mycket frikostiga bonusar till de högsta cheferna, samtidigt som varslen duggar som småspik över de anställda vittnar om bristande omdöme i Ericssons ledning", ryter Lejonet i ett uttalande.

Lejons demonstrationspolitik synes innebära en återgång till forna tiders socialdemokratiska regeringspolitik, där kompetenta företagsledare kallades "babanhannar" och liknade och där regeringen såg som en av sina mest väsentliga uppgifter att motarbeta framgångsrika svenska företags verksamhet.

Riksdagsman Ingvar Svensson (kd) anmälde Lejon till konstitutionsutskottet med en undran om ministern avsåg att påverka aktiebörsen med sitt utspel.

Paolo om "mjukisfascism"

Pugilisten Paolo Roberto förlorade för någon månad sedan titelmatchen om världsmästerskapen i mellanviktsboxning (i ett av flera konkurrerande förbund) mot en annan svensk med bakgrund i en invandrarfamilj, Armand Kranjc. Roberto räckte inte riktigt till mot "mean machine" Kranjc. Roberto har en färgstark bakgrund som gatufighter och smågangster och satsar nu, sedan boxningskarriären av allt att döma är över, på en politisk karriär inom socialdemokratin. Det är inte omöjligt att vi omsider får se en riksdagsman Paolo Roberto. Men, förutom (s)-stämplarna, var står Paolo Roberto i sakfrågorna? En lång intervjuartikel i tidningen *Södermalm* (1 december 2001) ger besked.

Om proffsboxning, som är förbjudet i Sverige sedan 30-talet är "tack" vare den folktoppartistiska boxningsshataren, kronofogde Sten Sjöholm, säger Paolo (föga oväntat) så här: "Det är katastrof att det är förbjudet i Sverige. De som kämpar emot proffsboxning har inga argument." Om det så kallade etablissemanget: "Det finns politiker och kulturpersonligheter som tror att de är finare än andra och ser efter varandras ryggar. Det är det värsta jag vet. Det är en slags mjukisfascism. Men så går det när man går från elevrådet till SSU och sen vidare via något utskott till politiken. Om man ska styra samhället borde man leva i det också." Om rättvisa: "Det saknas rättvisa. Se bara på Stella Fare [ledare för Stockholmspartiet och borgarråd i den borgerliga koalitionen i Stockholm] till exempel, hon vill typ bygga en cykelbana från kulturavdelningen på DN-skrapan till Mariatorget så att de ska kunna spela boule där på lunchen. Samtidigt har man inte ens cykel i förorterna."

Äntligen en läsvärd pristagare

Nummer 132 av tidskriften *Moderna Tider* (oktober 2001) kom ut innan Svenska akademien besöt tilldela V.S. Naipaul Nobels litteraturpris. Tidskriftens litteraturredaktör Peter Olsson siar så här i en bildtext om var priset för 2001 skulle kunna hamna: "V.S. Naipaul har länge varit en het kandidat för Nobelpriset. Är det dags i år?" Och så blev det ju som bekant. Någon sensation var dock akademiens val knappast, låt vara att den bitske Naipaul till kulturvärnsterns fasa hyllar västerländska ideal och har varit skarpt kritisk gentemot islamsk bokstavstro, exempelvis i *Bland de rättrogna* från 1981.

Contras redaktion gläder sig över att det för första gången på åtskilliga år finns en litteraturpristagare som det går att läsa!

Kultur i kris

Moderna Tider (oktober 2001) har även utfört en kartläggning av några vanliga svenska dagstidningars kultursidor och kommit fram till att "Kultursidan är död". I artikeln klagar bland andra vidtalade kulturskribenten Ruth Halldén över texter som antingen är "obegripliga eller bemängda med svordomar och könsord". Thure Stenström, professor emeritus i litteraturhistoria, menar att kultursidorna i dag saknar framtående skribenter som kan skapa "dagens samtalsämne" med sina artiklar. Akademiker och kulturskribenter

misstror varandra alltmer, anser Stenström.

Vidare framkommer att yngre kulturjournalister i dag gärna talar med en sorts "kulturskånska" och dessutom oftare än inte är "lika uppblåsta som hippa, unga programledare utan någon större erfarenhet av livet självt". Ofta efterapas en vulgär ungdomskult som föder uttryck som "det är otroligt sunkigt". Såväl skribenten Mats Gellerfelt som filmkännaren Nils Petter Sundgren uttalar kritik mot detta. Ytterligare ett problem för kultursidorna är bristen på pengar som tvingar redaktionerna till ibland drastiska besparingsprogram.

Mjuka paket från Svärd

Riksdagsledamot Catharina Elmsäter-Svärd, moderat hemmahörande i Enhörna utanför Södertälje, riktade i början av juli månaden följande uppmaning till fullmäktige i Södertälje:

–Ge de hemlösa underkläder i julklapp!

Det var i och för sig redan i fjol som den moderata fullmäktigegruppen i kringelstaden började skänka värmande underkläder till stadens hemlösa. Det påstods att detta var uppskattat, även om förmodligen en och annan i nämnda klientel bättre skulle ha uppskattat klappar med kluckande innehåll...

Underställen bör helst slås in i julklappspapper och märkas med storlek utanpå och lämnas in i samband med fullmäktigesammanträdet den 17 december. Så när ni läser detta vet vi hur många tomtesäckar fyllda med långkalsingar fru Svärd fick att ta med sig till de hemlösa. Förslagsställaren anser att initiativet uppmuntrar personligt engagemang.

(*Länstidningen, Södertälje*)

Kampanjorganisation hyr "snyftobjekt"

Den av socialdemokraterna helt kontrollerade så kallade Hyresgäströrelsen presenterade för några månader sedan en stackars bostadslös student – Vasiliki Papayannis. Hon hade börjat engagera sig politiskt för att försöka påverka. Hon var en av dem som lyckades komma med i en TV-soffa för att diskutera nätverket "Jag vill ha bostad nu". Hon lyckades också få en stor artikel för att propagera för orimligt låga hyror och ännu mer subventioner i *Dagens Nyheter*.

Några månader senare har DN fått reda på mer om "studenten" Vasiliki. Hon har klarat av sammanlagt fem universitets-

poäng under perioden 1999-2001 – vilket motsvarar fem veckors studier (utspridda under tre läsår). Anledningen till det kläna studieresultatet är nog främst att hon hela tiden varit anställd vid Hyresgästföreningens kansli!

Vid demonstrationen för kapitalism ("Walk for Capitalism") den 2 december fanns ett plakat med texten "Marknadshyra – Jag vill ha en fyra". Det säger nog mer vad som behövs för att ungdomar ska få möjlighet att få bostäder. Idag bor flertalet ungdomar i storstäderna antingen hemma hos sina föräldrar eller i dyra andrahandslägenheter, källarlokalerna eller kontorslokaler. Hyror på 8.000 kronor per månad för en etta är inte ovanliga. De privilegierade, bostadsinnehavarna, lever gott på hyresregleringen och fortsätter att bo på orimligt stora bostadsytor bara för att det är så billigt med prisreglerade hyresrätter. Det är de privilegierna som Hyresgästföreningen vill slå vakt om. Till dem som har ska vara givet. De som inga bostäder har göre sig inte besvär. De är ju inte medlemmar i Hyresgästföreningen.

Sök inte jobb utomlands!

Sedan Sverige blev medlem i EU är det möjligt att "ta med sig" a-kassan medan man söker jobb utomlands. Men det är inget den svenska Arbetsförmedlingen gillar. Den försöker i olika avseenden sätta krokben för den som praktiskt vill utnyttja den möjligheten.

Ett sådant fall gäller Petra Rydergård. Enligt EU-reglerna ska man ha stått till förfogande på den egna arbetsmarknaden fyra veckor i följd innan man kan ta med sig a-kassan för att söka jobb utomlands. Petra ansåg att hon uppfyllde kraven, sedan hon varit arbetslös fem veckor i Sverige. Men arbetsförmedlingen ansåg annorlunda. Under fem dagar under de fem veckorna hade Petra anmält sig för vård av sjukt barn. Därmed bröts de fyra arbetslösa veckorna i delar – och enligt arbetsförmedlingen uppfyllde därmed Petra inte kravet på att oavbrutet under fyra veckor ha stått till arbetsmarknadens historia.

Ärendet har nu vandrat upp till högsta instans i Sverige, Regeringsrätten. Regeringsrätten anser sig inte kunna avgöra frågan, utan har vänt sig till EG-domstolen i Luxemburg för att få en tolkning av EU-direktivet. Under tiden har Petra tvingats stanna hemma arbetslös i Sverige, istället för att söka jobb i Frankrike.

UTLANDS-NYTT

Viktiga insatser av Walt Disney

Walt Disney (1901–66) – han föddes alltså för 100 år sedan – är naturligtvis mest känd som skapare av det amerikanska Disney-imperiet, vars tecknade barnfilmer – och även andra filmer – samt figurer såsom Kalla Anka, Joakim von Anka, Musse Pigg och många fler glatt miljoner människor ända sedan debuten med den första tecknade filmen 1928 med Musse Pigg (Mickey Mouse) som huvudfigur. Vad som inte varit lika känt är att Walt Disney svarat för viktiga samhällsinsatser på annat sätt i USA.

Disney insåg tidigt det splittrande inflytande i samhällslivet som den vänsterpolitiserade fackföreningsrörelsen hade och motarbetade, så långt det nu lät sig göra, dess verksamhet i det egna företaget. Disney höll också hårt på traditionell moral, och när några av hans anställda tecknare ”på skoj” gjorde en film innehållande sexscener mellan Musse och Mimmi Pigg tog Disney det rakryggade beslutet att avskeda snuskhumrarna.

Det viktigaste samhällsinsatsen gjorde nog Walt Disney trots allt, då han vid de amerikanska kongressförhören angående ”oamerikansk verksamhet” 1947 kunde informera om kommunistiska och/eller vänsterradikala medlemmar bland sina tidigare anställda. De amerikanska kongressförhören, som med flera år föregick senator Joseph McCarthys verksamhet, hade sin upprinnelse i avslöjandet av ett flertal spionaffärer i Nordamerika där det uppgavs att Sovjetunionen och kommunister i väst spionerat på och sökt undergräva den demokratiska västvärlden, enkannerligen USA. Disney skall vidare ha samarbetat

nära med den federala polisen FBI i syfte att jaga fram landsförrädare eller potentiella sådana. En viktig insats i demokratins tjänst under en känslig tid.

(Populär Historia)

Den verkliga Arafat

Den palestinske ledaren Yassir Arafat framställs ofta som en ”moderat” ledare som söker dämpa de palestinska våldsytringarna. Det är en sanning med betydande modifikation. Under den tid då fredsprocessen mellan israeler och palestinier ännu hölls vid liv, framhöll Arafat i palestinsk TV: ”Det skall bli fler döda på vägen till Jerusalem, vi är alla på väg att dö som heliga martyrer på vägen till Jerusalem. Jihad, Jihad, Jihad... Med vår själ och vårt blod ska vi frälsa Palestina.” (Menorah)

Den onämnbare kärnkraften

Det amerikanska Worldwatch Institute har utkommit med sin årliga sammanfattning av det förmenta miljötillståndet i världen, en miljöbibel i fundamentalistisk anda som på svenska fått titeln *Tillståndet i världen 2001*. I vanlig ordning har *Contra* läst skriften från pärm till pärm. Först det positiva. Överlag kan hos författarna till bokens tio kapitel förmärkas en mer positiv inställning till näringsliv och kapitalism än vad som varit fallet under tidigare år. Och det är naturligtvis inte så underligt att man i takt med att den doktrinära socialismen tappar marknadsandelar söker närma sig det privata näringslivet, där dessutom företag som BP, Shell och DuPont satsar hårt på att framstå som miljöpolitiskt korrekta.

Ändå konstaterar man att det inte är så

lätt att ändra sig. Eller för att citera en tidigare miljöfanatiker – förre amerikanske vicepresidenten Al Gore – som en gång sa: ”Leopardens ränder går aldrig ur”.

Eller vad sägs om att skriva en lång artikel om utvecklingen av världens energiförsörjning utan att med ett enda ord ens nämna kärnkraften?! Det är precis vad Seth Dunn har gjort i bokens kapitel 5: ”Ett energisystem fritt från kol”. Så här sammanfattas energiutvecklingen: ”År 1850 stod ved för nära 90 procent av energianvändningen i världen. Vedens andel sjönk stadigt och ersattes av kol och på 1890-talet svarade dessa bränslen vardera för cirka hälften av den globala energiförbrukningen. Kolets andel ökade till omkring 60 procent under 1910-talet. Därefter sjönk andelen något, men kolet var ändå dominerande fram till 1960-talet, då det ersattes av olja som den ledande energikällan. Och 1999 passerades ytterligare en milstolpe i den sena fossilbränsleeran, då fossilgas som energikälla för första gången passerade kolet... Idag svarar dessa bränslen för omkring tre fjärdedelar av världens energiförbrukning, med respektive andelar på 32, 22 och 21 procent för olja, fossilgas och kol.”

Men alltså inte ett ord om kärnkraften. Svenska energiministern Birgitta Dahl blev på sin tid beryktad för att ha tagit initiativet till den så kallade tankeförbudslagen – tanken om utveckling av kärnkraften skulle överhuvud taget inte få tänkas. Dunn går emellertid ett steg längre: han raderar i sin selektiva historieskrivning helt enkelt ut kärnkraften ur hävderna! Framtiden? Här hänger sig artikelförfattaren åt ljuva drömmar om sol- och vindkraft samt fossilgas.

Dream on...

Det var Clintons fel

Många har frågat sig hur den amerikanska säkerhetstjänsten CIA kunde missa att avslöja de terroristiska stämplingar som ledde fram till attackerna mot World Trade Center, Pentagon och Pennsylvania den 11 september. Svaret är att det berodde på den nedrustning av CIA som genomförts under Clinton-administrationen på direkt order från presidenten själv. Under Clintons styre skedde nämligen en systematiskt nedrustning av de amerikanska säkerhetsresurserna tills det i praktiken blev omöjligt att rekrytera nya CIA-agenter och informatörer.

Enligt de clintonska direktiven höjdes ribban för rekrytering av exempelvis kine-

ser till CIA så till den grad att endast höga diplomater från Kommunist-Kina fick rekryteras. Detta var näst intill omöjligt. Lydiga redskap för Clintons anti-CIA-politik under mitten av 1990-talet var CIA-chefen John Deutch och dennes närmaste medarbetare, Nora Slatkin. En överdriven policy som i alla lägen skulle göra "mänskliga rättigheter" till den vägledande normen hindrade i praktiken CIA och andra säkerhetsorgan att göra sitt jobb.

(*Soldier of Fortune*)

Dödsdömda för hädelse

Länderna i den islamiska världen utmärks allttjämt av diktatoriskt godtycke. Talibanernas skräckvälde är välbekant, men också i grannlandet Pakistan sitter de mänskliga fri- och rättigheterna synnerligen trångt. Ett i raden av exempel rör Ayub Masih, som blev fängslad den 14 oktober 1996 och som den 20 april 1998 blev dömd till döden genom hängning för nedsättande yttranden om profeten Muhammed. "Brottet" var alltså hädelse. Under fängelsetiden blev Ayub Masih dessutom utsatt för dråpförsök i korridoren under ett rättsligt förhör i Sahiwal.

För närvarande behandlas fallet i Pakistans Högsta domstol. Det är första gången en dom om hädelse mot en kristen kommit inför Högsta domstolen utan att den anklagade blivit frikänd på en lägre nivå. Anklagelserna har avvisats av bland andra den katolske biskopen John Joseph i Faisalabad som ett sätt för att få Ayub och 13 andra kristna familjer att lämna sina egendomar och därmed få dessa upplåtna till muslimer. Det kan nämnas att familjen Ayubs hus av myndigheterna överlämnats till den muslimske skomakaren Muhammad Akram. Som var den son som kom med den ursprungliga anklagelsen mot Ayub! Biskop Joseph å sin sida sköt sig själv till döds på en trappa till rättssalen i Sahiwal som protest mot behandlingen av Ayub, en väl drastisk proteståtgärd kan tyckas.

I Pakistan räcker det med en muntlig anklagelse om hädelse från ett muslimskt vittne för att få en person dömd till döden. Därmed blir hädelsen anklagelser ett mäktigt vapen i händerna på dem som vill kristna ont.

Men inte bara kristna råkar illa ut i Pakistan. Således dömdes doktor Younus Shaikh, läkare och sunnimuslim, arresterad den 4 oktober 2000, misstänkt för hädelse enligt den pakistanska strafflagens paragraf 295C. Shaikh har varit med

och grundlagt en organisation med namnet "Enlightenment", som är ansluten till en internationell humanistisk organisation som bland annat motarbetar religiös övertro.
(*Ropet fra Øst, Oslo*)

Varför de hatar USA

Det har diskuterats mycket i media om bakgrunden till de islamistiska krigshandlingarna mot World Trade Center, Pentagon och Pennsylvania i USA den 11 september. Ett genomgående tema bland USA-kritiker har varit att USA bör rannsaka sig självt och ändra sin politik, så att denna bättre överensstämmer med islamiska krav – det vill säga dra in stödet till den enda demokratin i Mellanöstern, Israel; vidare, har det sagts, råder vrede i Tredje världen på grund av den kapitalistiska "utsugningen", inte minst i arabvärlden.

David Pryce-Jones ger dock i *National Review* (1 oktober 2001) en betydligt trovärdigare bild som kan förklara hatet mot USA i den muslimska världen, bland annat manifesterat genom palestinska glädjeytringar i östra Jerusalem, på Västbanken och i Gaza: "De dansar i städerna på Västbanken och annorstädes därför att de äntligen erfar att också Amerika erfar den underlägsenhet som kommer av att inte kunna bemästra sitt eget öde. De dansar därför att de till sist upplever sig själva stående på jämställd fot med de tribaliska Dem." Uttryckt annorlunda – ren skadeglädje, emanerande ur ressentiment och avundsjuka.

Lägg därtill ett allmänt hat mot värden som tycks ouppnåeliga för invånarna i världens alla muslimska diktaturländer: frihet, demokrati, tolerans.

National Reviews ansvarige utgivare, Richard Lowry, ger för sin del starkt stöd till det amerikanska kriget mot terrorismen och skriver bland annat: "Entusiasterna för fredsprocessen kan aldrig erkänna att den palestinska opinionen strävar efter att driva Israel ut i havet, eller att den kan jubla över mordet på oskyldiga amerikaner... Under tiden bör världsoptionen ge Israel gott om svängrum om man beslutar sig för att föra ett fullskaligt krig mot sina plågoandar. Det skulle inte vara kriget som är omoraliskt, utan det uppförande som förorsakat det; det kommer inte att vara segrarna som är värda förakt utan förlorarna. När det gäller Förenta staternas svar mot dem som attackerade oss den 11 september så bör det vara våldsamt och kompromisslöst, tjänande den sak som

vägleder praktiskt taget alla rättfärdiga krig: att etablera fred på ett sätt som halvmesyurer och förhandlingar föranledda av önsketänkande aldrig förmår."

Impopulär Kim Dae-jung

Under den gångna hösten har Sydkoreas president Kim Dae-jung fått allt större problem. Inte ens det faktum att han för ett år sedan vann Nobels fredspris har hjälpt. Hans berömda "solskenspolitik" gentemot Nordkorea har gått i stå trots vällovliga ambitioner. Vilket inte är så konstigt, eftersom Nordkoreas diktator Kim Jong-il är betydligt mer intresserad av att bevara maktens privilegier för sig och sina sammansvurna än någonting annat; ordet "demokrati" kan han inte stava till. Det borde naturligtvis Kim Dae-jung ha insett på ett tidigt stadium.

Kim Dae-jung har också inrikespolitiska problem. En kaotisk situation uppstod då den sydkoreanska nationalförsamlingen i en omröstning uttalade sitt missnöje gentemot återföreningsminister Lim Dong-won, vilket ledde till ett sammanbrott för regeringskoalitionen. Följden blev en partiell regeringsombildning, där fem av regeringskabinetts 20 ministrar tvingades avgå. Ny minister för nationell återförening blev dittillsvarande Peking-ambassadören Hong Soon-young, vilket indikerar att "solskenspolitiken" gentemot grannen i norr fortsätter. Ett mindre tilltalande inslag i denna politik var Kims vägran att ta emot Tibets ledare Dalai lama för ett år sedan; Kim ville inte riskera att stöta sig med Kina, som förblir en av Nordkoreas få vänner i det internationella umgänget.

Kim Dae-jungs impopularitet bland de sydkoreanska väljarna har under tiden bara tilltagit, och en parallell kan dras till den ursprungligen uppskattade företrädaren Kim Young-sam som till slut blev *persona non grata* i sitt eget parti och var en av anledningarna till att regeringspartiets presidentkandidat Lee Hoi-chang förlorade valet 1997 till just Kim Dae-jung. President Kim har försökt "stämna i bäcken" genom att avgå som regeringspartiets ordförande, men frågan är om det hjälper för att rädda partiets kandidat inför det presidentval som kommer att hållas 2002. Det kan då mycket väl bli så att Lee Hoi-changs tid äntligen kommer, Lee som tidigare har en sejour som premiärminister bakom sig.
(*Korea Now, Seoul*)

Walesa – östmotståndets symbolgestalt

Lech Walesa, ledare för den fria fackföreningsrörelsen Solidaritet (*Solidarnosc*) i Polen, blev under 1980-talet en symbolgestalt för upproret mot den kommunistiska hegemonin i Östeuropa. Ursprungligen elektriker blev den kristet troende Walesa 1980 snabbt en karismatisk och samtidigt pragmatisk fackföreningsledare. Han hade varit med redan vid resningsförsöket 1970, då polska arbetare mejades ner av den kommunistiska regimen under Wladyslaw Gomulka. Walesa fick 1983 Nobels fredspris och blev 1990 Polens president.

Lech Walesa föddes den 28 september 1943 i byn Popowo. Han var son till jordbrukaren Boleslaw Walesa och fjärde barnet i familjen; äldst var systern Izabela, nio år äldre än Lech. Denne vägde vid födseln modiga fem kilogram, vilket föranledde modern att utbrista: "Där finns det att hämta, den blir det en berömd karl av med tiden" (citerat ur Lech Walesas memoarbok *Hoppets väg*, ursprungligen utgiven på franska och tryckt i Sverige 1987). Hon skulle förstås få rätt.

När Lech föddes befann sig Polen under nazityskt välde. Fadern och en farbroder befann sig i tysk fångenskap. Då fadern dog 1945 överlät han ansvaret för den talrika familjen på farbrodern Stanislaw, vilken snart gifte sig med modern och blev Lechs styvfar. Lech skulle få tre halvsyskon.

44 sköts ihjäl 1970

Lech Walesa sökte första gången arbete på varvet i Gdansk (på tyska Danzig) vid östersjökusten den 30 maj 1967. Han fick anställning i "Mosinskis brigad" som elektriker med uppgift att dra kabel på flytande fiskfabriker, en mycket krävande arbetsuppgift. Varvet var på 1960-talet ett jätteföretag, men det var först 1970 de kommunistiska myndigheterna beslutade förbättra de kraftigt eftersatta förhållandena för ar-

Lech Walesa fotograferad ett år efter sin period som Polens president för en intervju i Contra. Walesa blev med sin rättframma enkelhet en mardröm för makt-havarna i Moskva och Warszawa. (Foto: Leslie Öqvist)

betarna. "För en egen del", skriver Walesa i memoarerna, "kan jag säga att mars 68 på varvet var min första introduktion i politiken" (sidan 56). Det var vid denna tid Gdanskvarvet döptes om till Leninvarvet.

Det var alltså i slutet av 60-talet Lech Walesa drogs in i ett politiskt engagemang, och det var också vid samma tidpunkt han gifte sig med Danuta – äktenskapet skulle i tidernas fullbordan resultera i åtta barn. Den gamla familjetraditionen med många barn ämnade Lech inte rucka på. December 1970 markerade så en kris på varvet och i Polen över huvud taget. "Vi lade ner arbetet när regeringen meddelade prishöjningar på de viktigaste nödvändighetsvarorna inklusive livsmedel", framhåller Walesa (sidan 62). Regeringen Gomulka hade otaktiskt nog gått ut med prishöjningar strax före julen 1970, vilket fått den redan hårt pressade befolkningen att se rött. Strejk- och protestaktioner följde. När facit förelåg visade det sig att regeringstrupper i kuststäderna Gdansk, Gdynia och Szczecin skjutit ihjäl 44 människor och sårat omkring 1 000. Regeringen Gomulka tvingades avgå och ny förstesekreterare i kom-

munistpartiet blev Edward Gierek. Först i oktober 2001 inleddes rättegången mot Polens siste kommunistledare, Wojciech Jaruzelski, jämte ytterligare sex funktionärer i syfte att utreda ansvarsfrågan för händelserna 1970. Jaruzelski var vid tillfället försvarsminister.

Värst var massakern i Gdynia den 17 december 1970, då regelrätta krigsscener mellan utkommenderad militär och civilbefolkning utspelade sig. Vid denna tid var makarna Walesas förstfödde son blott ett spädbarn.

Krigstillstånd

Det var 1980 som Lech Walesa framträdde inför världen som Polens store arbetarledare. Han beskrivs av närstående medarbetare som en som gick sin egen väg, en som hade egna idér som förverkligades utanför gruppen. Tidigt insåg han vikten av att ha goda relationer med den romersk-katolska kyrkan, vilken genom sin blotta existens var en ideologisk utmaning mot kommuniststyret. Med tiden blev han alltmer varmt personligt troende.

Officiellt hade Polen tillhört socialistblocket sedan Andra världskrigets slut, då

landet offrades av västmakterna för att Stalins efterkrigstida krav på inflytande och territorium skulle kunna tillgodoses. Fram till dess att Solidaritet framträdde 1980 hade det polska kommunistpartiet angivit sin medlemskader till tre miljoner. Formellt var Polen ett ateistiskt land – men drygt 90 procent av alla nyfödda polacker döptes in i kyrkan! Under den polska kommunismens förhållandevis korta historia gjorde det polska folket uppror åren 1956, 1968, 1970, 1976 samt 1980; sistnämnda år bildades Solidaritet och fick i rask takt tio miljoner medlemmar. Det spelade också mycket stor roll i händelseutvecklingen att den polske kardinalen Karol Wojtyła 1979 valdes till påve under namnet Johannes Paulus II. Redan i juni 1979 besökte den nye påven sitt gamla hemland. Han framhöll då bland annat, att det inte går att tänka sig Polens historia utan Kristus.

Lech Walesas styrka som folkledare var att han snabbt fann sig i den situation som rådde. Han var i total avsaknad av en förutbestämd uppfattning om vad som skulle ske eller sägas utan navigerade sig fram med hjälp av en osviktig, inre kompass för vad som lämpade sig just då. När han vid ett möte på stadion i Nowa Huta utanför Krakow fick en fråga om sin inställning till socialismen svarade han exempelvis så här: ”Vi är i färd med att utarbeta en polsk socialism. Det vi begär av myndigheterna är att de ska tjäna, inte styra. Det som händer i vårt land angår oss.” Ett svar som i ett snävt ideologiskt perspektiv förmodligen inte tillfredsställde ”den hårda linjens män” i motståndsrörelsen, men som lämpade sig just vid det tillfället.

1980 ansåg sig Polens regering tvingad att erkänna fackförbundet Solidaritet. Det var första gången i historien en kommunistisk regim erkände en fackföreningsrörelse som var fristående från det regerande partiet. Det var en milstolpe i Sovjets maktövning i Östeuropa och början till slutet för Moskva-styret. Redan den 13 december 1981 tog emellertid regimen Jaruzelski tillbaka det tidigare erkännandet och införde krigstillstånd i landet. Solidaritets verksamhet förklarades olaglig. Walesa sattes i fängsligt förvar i ett år, och många av hans medarbetare och andra fritänkande polacker drabbades på olika sätt av regimen hårdhänta attityd genom övervakning, fängslanden, tortyr och till och med mord.

Polen har med sitt centrala läge i Europa under lång tid varit av stort intresse för stormakterna.

Fredspriset 1983

Polen kan sägas ha varit det land som minst påverkades av den sovjetiska överhögheten, främst beroende på den starka ställning kyrkan hade åtnjutit under hela efterkrigstiden. Inte ens de ateistiska kommunisterna vågade på allvar utmana den traditionella polska religiositeten, låt vara att enskilda präster råkade mycket illa ut. Mer om det nedan. Inte heller genomfördes i Polen någon mer omfattande jordkollektivisering. Mot den bakgrunden var det tämligen naturligt att just Polen skulle gå i bräschen för den antikommunistiska frigörelseprocessen i Östeuropa.

Länge var det en svaghet beträffande de polska frihetssträvandena, att endast vissa segment bland befolkningen reste sig mot överhögheten. 1956 var det arbetarna som gick i spetsen, 1968 de intellektuella. 1970 och 1976 var arbetarna återigen tongivande. I samband med de omfattande strejkaktionerna under regimen Gierk 1976 lyckades dock de intellektuella bilda en bred solidaritetsgrupp – Arbetarnas försvarskommitté – vilket bidrog till att skapa en enda front mellan (kropp)sarbetare och intellektuella. Som ett resultat av detta samarbete kunde arbetare som fängslats i samband med protester bli fria innan strafftiden gått ut, och det var också ur dessa

förhållanden embryot till den fria fackföreningsrörelsen danades.

Efter Solidaritets genombrott i polskt samhällsliv blev det således kärvarer tider med general Jaruzelskis maktillträde. I slutet av 1983 inträffade emellertid en avgörande händelse: Lech Walesa tilldelades Nobels fredspris av det norska Stortinget för sin fredliga kamp för folkets demokratiska rättigheter. ”Nobelpriset hade en avgörande betydelse för Solidaritets kamp mot kommunism och för demokrati”, slog Lech Walesa fast i en exklusiv intervju för *Contra* 5 1996 som gjordes av Leslie Öqvist.

Världen fick på allvar upp ögonen för den rättvisa kamp Walesa och hans Solidaritet utkämpade.

Mordet på fader Jerzy

Segern var dock i det skedet långt ifrån vunnen. Radikala kommunister i Polen var beredda att gå till ytterligheter i syfte att bevara partikontrollen, och den 19 oktober 1984 meddelades i polsk press att en ung präst som hette Jerzy Popieluszko inte hade återkommit till sitt hem i Warszawa efter en bilutflykt till staden Bydgoszcz i norra Polen. Popieluszko hade blivit inbjuden att hålla ”mässor för det arbetande folket” och ställde beredvilligt upp trots

svår förkylning. Han höll mässan som planerat, men på kvällen efter sammankomsten i kyrkan väntade de tre mördarna från säkerhetstjänsten på honom i en bil. De följde efter den bil i vilken prästen och hans chaufför färdades, stannade den utanför Bydgoszcz samt slog fader Jerzy medvetlös och kastade in honom i bilens bagagelycka sedan de först bundit chauffören. Efter ett tag kvicknade Popieluszko till och hoppade ur bakluckan, men han slogs ånyo medvetlös och slängdes slutligen i en damm vid floden Wisla. Chauffören, Waldemar Chrostowski, lyckades undkomma och kunde larma om vad som hänt.

Prästens kropp återfanns den 30 oktober 1984. Mördarna och deras chef ställdes inför rätta och dömdes till långa fängelsestraff. Popieluszkos öde blev vida uppmärksammat, men faktum är att flera andra polska präster mördades av myndigheterna – det skedde dock ”snyggare” än vad som var fallet med fader Jerzy, där mördarna betedde sig osannolikt klantigt. Jerzy Popieluszkos öde grep Lech Walesa och hela Solidaritets-rörelsen. I samband med begravningen uttalade Walesa bland annat följande ord (sidan 359 i memoarboken): ”Ödet har gjort att jag får uttrycka vårt farväl till fader Jerzy Popieluszko. Hans offer blir för oss ett krav både i nuet och för framtiden. Trogna fader Jerzys undervisning är vi medvetna om vad han kräver av oss; att han ber oss tillämpa det som återstår av det han lärt oss. Vi är kristna och idag måste vi visa vad det betyder att vara kristen. Jag har svårt att uttrycka den känsla av smärta och orättvisa med vilken vi tar farväl av fader Jerzy. Till dem som har dött för Polen, till namnlistorna på minnesmärkena i Warszawa, i Poznan, längs östersjökusten och i Schlesien kan vi idag lägga namnet på denna präst i Warszawa, en son av den polska landsbygden, en arbetarpräst... När vi tar farväl av dig, du Guds tjänare, lovar vi dig att aldrig kröka ryggen under förtrycket, att förbli solidariska i Fosterlandets tjänst, att besvara lögnen med sanning, besvara det onda med det goda.”

Mordet på fader Jerzy fick kraftiga återverkningar i polskt samhällsliv. Flertalet av det polska folket fick klart för sig att de renläriga kommunisterna inte väjde för någonting i syfte att behålla makten. Beslutssamheten att inte ge upp kampen ökade. Och Jerzy Popieluszkos grav är ännu i

denna dag ett mål för helgondyrkan och pilgrimsfärder.

Vind i seglen

I slutet av 1980-talet blev det alltmer uppenbart att kommunisterna utkämpade sin sista strid. De förmådde inte längre hålla tillbaka den politiska och fackliga oppositionen eller den välorganiserade romersk-katolska kyrkan. 1988 var det åter dags för Polens arbetare att gå i strejk, bland annat mot kraftigt stigande priser, och Solidaritet fick åter vind i seglen efter några år i relativ undanskymdhet. Lech Walesa samlade gestalt gjorde sig åter gällande. 1989 föreslog general Jaruzelski i ett nyårstal i polsk television ”en stor social kompromiss” i syfte att säkra samhällsfreden. Walesa framhöll i sitt nyårsbudskap att regering och opposition måste diskutera en legalisering av Solidaritet, en inbjudan som accepterades av regeringens talesman Jerzy Urban.

Det blev en startsignal för fortskridande uppluckring av de socialistiska samhällsprinciperna. Walesa och inrikesminister Kiszczak enades den 5 april 1989 om en historisk överenskommelse, som bland annat inbegrepen översyn av lagstiftningen och begränsade fria val. Den 17 april registrerades Solidaritet åter som fackförening fristående från regeringen. Den 8 maj utkom Solidaritets valtidning – det var den första självständiga dagstidningen i efterkrigstidens Östeuropa – med sitt första nummer. Framgången i valen till parlamentet (*sejmen*) blev nära nog total – Solidaritets kandidater kunde besätta 99 av 100 platser i senaten och samtliga 161 (tillfälliga) platser i underhuset. Den 19 juli valdes den tidigare militärdiktatorn Wojciech Jaruzelski till polsk president, men han valde att avgå efter kort tid. Parlamentet å sin sida började snart ta upp gamla kommunistiska försyndelser och brännmärkte bland annat Warszawapaktens invasion i Tjeckoslovakien 1968 och Molotov-Ribbentroppakten 1939, det kommunistiskt-nazistiska samarbetet som möjliggjorde utbrottet av Andra världskriget.

Den 19 augusti 1989 tvingades Jaruzelski godkänna Solidaritetsmannen Tadeusz Mazowiecki som polsk premiärminister. Reaktionen från Moskva blev lam, och det stod alltmer klart att Michail Gorbatsjov ämnade släppa greppet om Östeuropa.

Lech Walesa hade ditintills i princip

avvisat alla politiska ambitioner. I en intervju i tidningen *Gazeta* citerades han dock 1990: ”För att skapa ordning i Polen tänker jag provocera en storm, ett krig inom ledningen. Jag vill segra och jag tänker bara ta med mig de generaler som ställer upp för mig. Jag vill inte bli president men det är vad jag kommer att tvingas till. Vi behöver en stark president som är beredd att ta steget fullt ut.” (Citerat ur Ülo Ignats: *Den stora omvälvningen i Östeuropa*. 1992, sidan 71). Walesas nya ambitioner spräckte samarbetet med flera av Solidaritets övriga ledande män såsom Tadeusz Mazowiecki, Adam Michnik och Henry Wujec. Samtidigt inträdde ett krisläge i Polens ekonomi med ökad arbetslöshet och minskade oljeleveranser från Sovjet och Irak.

Presidenttiden

Sedan den allt mindre populära Jaruzelski avgått från presidentposten hölls nytt presidentval i Polen. I första valomgången erhöll Lech Walesa 40 procent av de avgivna rösterna, mot 23,1 procent för oustidern Stanislaw Tyminski och 18,1 för Maszowiecki. I andra valomgången massakrerade Walesa Tyminski med 74 procent av rösterna mot 26; valdeltagandet var dock mycket lägre än i första omgången. Lech Walesa blev en resande president som på kort tid besökte påven i Rom, president George Bush i Washington, EG-högkvarteret i Bryssel, drottning Elizabeth i England, president François Mitterand i Frankrike med flera dignitärer. Polens problem kvarstod emellertid med en arbetslöshet som i maj 1991 uppgick till 1,4 miljoner. Och Solidaritet tvekade inte att ånyo tillgripa strejkvapnet när man ansåg att så behövdes (Walesa hade vid det laget avgått från alla förtroendeposter i rörelsen). Också Walesas egen person började ifrågasättas. Bland annat anklagades han för diktatoriska fasoner.

”Min tid som president var allt annat än lätt, faktiskt den värsta perioden i mitt liv”, kommenterade Lech Walesa själv i nämnda *Contra*-intervju. Han har efter utgången av sin ämbetsperiod försökt komma tillbaka i politiken men utan framgång.

Lech Walesa var i sin krafts dagar en dynamisk arbetarledare och politisk ledare. Han var precis den anförare Polen behövde under perioden 1980–95. Det kan inte senare mindre lyckade aktiviteter ta ifrån honom. ✍

Israels ambassadråd Rafael Harpaz:

"Svenska media är enögt propalestinska!"

Rafael Harpaz, ambassadråd vid Israels ambassad i Stockholm, är starkt kritisk mot svenska massmedias behandling av det palestinska upproret. Det framgick då Harpaz redogjorde för sin och den nuvarande israeliska regeringens syn i olika frågor vid ett möte i Stockholm nyligen. Däremot prisade ambassadrådet den svenska regeringen och svenska företag för deras aktiva och positiva hållning.

–99 procent av all aggression i den palestinsk-israeliska konflikten har startats av palestinier, fastslog ambassadrådet Rafael Harpaz vid en informationskväll i regi av Samfundet Sverige-Israel i Stockholm nyligen. De militanta palestinierna försöker lösa alla problem med våld. Om det skär sig i samtalen mellan palestinska representanter och Israel tar man genast till våld. Att båda sidor måste kompromissa i förhandlingar förstår man inte.

Harpaz är mycket kritisk till den palestinske presidenten Yassir Arafats agerande. Den version av oroligheternas ursprung som oftast torgförs i media – att det nuvarande upproret började till följd av nuvarande israeliske premiärministern Ariel Sharons besök på Tempelberget i Jerusalem hösten 2000 – är helt fel, menar Rafael Harpaz:

–Arafat gav direkt order om upproret omedelbart efter Camp David-mötet med Clinton och Barak i juli 2000. Alltså ett par månader före Sharons besök. Det nuvarande upproret är inte en *intifada*, vilket betyder ett spontant, folkligt uppror. Det är en terroristisk aggression!

Enligt Rafael Harpaz har israelerna under det dryga år som gått sedan den palestinska upproret började förlorat så gott som allt förtroende för palestinierna. –Alla israeliska partier vill ha fred och

säkerhet. Men palestinierna borde ha lärt sig att när vi trängs mot väggen reagerar vi.

Bra Perssonpolitik

–Många judiska israeler tror att palestiniernas egentliga syfte är att förrinta oss. Attacker mot judiska heliga platser har genomförts: Josefs grav i Nablus har skändats, liksom den gamla synagogan i Jericho. Judar har hindrats bedja vid Västra tempelmuren [Klagomuren] genom stenkastning. I arabisk press ser man dessutom alltmer uttalat antisemitiska tendenser, som finns också här i Sverige. När palestinska demonstranter kastade sten på vår ambassad i Stockholm skrek man: ”Döda judarna!” I Malmö kastades sten på synagogan, och i Göteborg attackerades en judisk man iförd *kippa* [kalott].

Ambassadrådet Harpaz understryker vidare att vid FNs så kallde antirasismkonferens i Durban, Sydafrika förekom också antisemitiska tongångar. Det kunde dock ha varit värre, menar Harpaz:

–De antijudiska rasisterna misslyckades med att få in sin propaganda i texten till konferensens dokument. Efter terrorattentaten i New York den 11 september förstod också många vad det handlade om. Här vill jag passa på att berömma den svenska regeringens uttalanden och ageranden genom utrikesminister Anna Lindh och statsminister Göran Persson. Det svenska regeringsinitiativet till upplysning om Förintelsen har också väckt berättigad internationell uppmärksamhet.

Rafael Harpaz gör samma analys som *Contra* tidigare gjort, nämligen att regeringen Perssons Mellanöstern-politik på ett välgörande sätt skiljer sig från Palmes och Sten Anderssons. Anna Lindh har exempelvis i ett uttalande sagt att det måste finnas gränser för vad palestinier och islamister kan göra mot israeler och judar.

–Men Sverige för inte en proisraelisk politik, eftersom man har en vänskaplig inställning också till palestinierna, vilket vi respekterar. Man frågar sig dock vad stödet till palestinierna går till. Var finns den

palestinska passionen för frihet? Vid Camp David-mötet fick de erbjudanden av förre premiärministern Ehud Barak som de aldrig fått tidigare. Vi gick till exempel med på att utrymma nästan hela Gaza och Västbanken samt delar av Jerusalem. Arafat svarade med våld. Ingen palestinier har i dag rätt att kritisera Yassir Arafat, ty då hamnar vederbörande i fängelse.

Medial enögdhet

Att svenska massmedier har en lång tradition av enögd propalestinism är ingen nyhet för denna tidskrifts läsare, som år efter år pinats av ensidig rapportering i press och etermedier. Nu tvingas ambassadrådet Rafael Harpaz, en relativ nykomling i Sverige, göra samma erfarenhet.

–Ta till exempel den fruktansvärda lynchningen av två israeliska soldater i Ramallah, där palestinska terrorister jublade med blod på händerna från de dödade. Det fanns många medierepresentanter på plats, men den palestinska myndigheten konfiskerade alla filmer utom en från italiensk television. Det är intressant att lägga märke till hur man belyste händelsen i Sverige. Här visade man i *SvTs* ”Rapport” först den israeliska bombningen mot palestinska mål i Ramallah, en vedergällning för lynchningen. *Därefter* visade man sekvenser från lynchningen, dock i starkt beskuret skick. Som om lynchningen var en reaktion på bombningen – fast det var tvärtom!

Ytterligare ett exempel på svensk enögdhet:

–När palestinier firade 40-årsminnet av den arabiske terroristledaren Feisal Hussein död uppmärksammades det i svensk television. Men bara intervjuer med palestinier sändes, inga judiska reaktioner på att man högtidlig håller minnet av Hussein [som stödde Hitler och nazismen och en tid var bosatt i Berlin under nazitiden, *Contras* anmärkning]. Det föranledde ambassaden att skicka en protest till *Sveriges television*, något vi sällan gör. Vi påpekade att inslaget hade varit oerhört ensi-

digt. Svaret blev att *SvT* inte kan garantera 50-50 i sympatier i varje inslag men att man i långa loppet strävar efter detta. Ofta verkar det vara 80-20 i palestinska sympatier...

Israel har, understryker Harpaz, inte bara problem med svenska media – även *CNN* brister i allsidighet.

Positivt för den svensk-israeliska samvaron är, påpekar Harpaz, att svenska företag såsom IKEA, ABB, Volvo med flera är mycket aktiva i Israel. Israelerna å sin sida exporterar mycket high-tech till Sverige inom områden som mobiltelefoni och Internet-program.

Libanon och Syrien

Det är inte bara palestinafrågan som engagerar israelerna. Libanon utrymde Israel helt enligt avtal under Baraks vänsterregering. Likväl fortsätter Hizbollah-gerillan sina attacker utan att världssamfundet bryr sig.

–En sak är säker, och det är att om vi hade gjort likadant som Hizbollah hade vi fått ordentligt på skallen, reflekterar ambassadrådet Harpaz.

När det gäller Syrien är det lätt att förstå Israels oro över att detta land för några månader sedan av 160 länder röstades in som tillfällig medlem av FN:s säkerhetsråd.

–I Damaskus huserar i dag tio terroristorganisationer under den syriska regeringens beskydd. Syrien är en diktatur, och landets president [en son till den tidigare mångårige despoten Hafez Assad] en uttalad antisemit som anklagat judarna för att ha mördat Kristus.

Det uppenbarligen hårt prövade ambassadrådet slutar med att upprepa sin positiva inställning till svenskt-israelisk samarbete inom handel, teknik och kultur. Det positiva understryks av att israeliska och svenska ministrar har besökt varandras länder flitigt under senare tid.

Tommy Hansson

Salt som förlorat sin sälta: En studie i politiskt förfall

”Så är väl saltet en god sak; men om till och med saltet mister sin sälta, varmed skall man då återställa dess kraft? Varken för jorden eller gödselhögen är det tjänligt; man kastar ut det. Den som har öron till att höra, han höre.” (Lukasevangeliet 14:34–35)

När tidskriften *Salt* utkom med sitt första nummer i oktober 1999 hälsades det med jubelrop eller i vart fall respekt, beroende på vilka politiska preferenser vederbörande observatör hade. Tidskriften gjorde intryck av att stå för en genomtänkt konservatism som av initiativtagarna Jonas De Geer och Per Olof Bolander bland annat uttrycktes så: ”Låt oss bara säga att vi inte föraktar Gud, familj och fosterland.” Publikationen var även layoutmässigt avancerad och allmänt sett mycket påkostad, det sistnämnda tack vare generöst finansiellt stöd. Redan i det första numret medverkade flera etablerade skribenter såsom Anders Björnsson, Svante Nordin och Knut Carlqvist. Senare tillkom Per Landin, Mats Gellerfelt, Jan von Konow med flera. Även *Contras* ansvarige utgivare medverkade i ett par nummer.

Salt fortsatte på den inslagna vägen i ytterligare några nummer och lyckades med någonting så svårt som att väcka rejäl uppmärksamhet i ledande massmedia. Tidskriften kunde inhösta såväl applåder som burop, men alla som hade något att säga om *Salt* var överens om att det rörde sig om

en kvalificerad produkt. Från vänster kom klappar på huvudet på grund av *Salts* antikapitalistiska tendens, ifrågasättande av Israel och Amerika-kritik.

I nummer 5 2000 hade man emellertid en stort uppslagen intervju med den engelske amatörhistorikern David Irving, vilken intervjuats av De Geer i England. Irving var då aktuell för att ha stämt den amerikanska författarinnan Deborah Lipstadt och hennes förlag för förtal – Irving hade betecknats som förintelseförnekare – och genomgick en uppsplitande rättegång i London. De Geer tog helt Irvings parti. Irving förlorade kort tid efter *Salt*-numrets publicering målet i fråga; det är alltså lagligt tillåtet att kalla Irving förintelseförnekare.

David Irvings sak – att vilja förringa de nationalsocialistiska förbrytelseerna – var alltmer uppenbart även *Salts* sak. Detta gjorde att tidskriftens mecenat, förklarligt nog, drog in sitt dittillsvarande stöd. Trots nämnda övertramp var det möjligt att hävda att *Salt* ändå innehöll somligt av värde. Kulturartiklarna – exempelvis om berömda operatenorer – fortsatte att hålla hög kvalitet, och även åsiktsmässigt kunde man applådera ledarkommentarer om exempelvis etablerade massmedia, abortfrågan och homosexlobbyn. Med *Salts* senaste nummer (9 2001) måste dock även detta begränsade medhåll tystna.

Salt hade redan tidigare skarpt kritiserat den amerikanska livsstilen och även Wash-

ingtons Balkan-politik. Dessutom hade man kritiserat Israel och publicerat en intervju med PLOs representant i Stockholm. Nu går man ut i en omfattande ledarartikel och fördömer i olustiga ordalag USAs krig mot den islamistiska terrorn efter krigshandlingarna mot USA den 11 september.

Till yttermera visso dammar tidskriften av tokvänsterns konspirativa kritik mot den så kallade Bilderberggruppen i en illa underbyggd artikel [bara ett exempel: Björn Lundvall framställs som nu aktiv representant för Ericsson, han avled i en älgkrock redan 1980!] samt hotar med att gå ut och ”avslöja” vad som egentligen hände Estonia. Reklam görs för böcker som behandlar ”judisk rasism” och så vidare. Konspirationsteoretiserande tycks bli tidskriftens nisch framdeles. Nu väntar man bara på ”avslöjanden” om att det egentligen var Mossad som flög de båda flygplanen in i World Trade Center, att frimurarna ligger bakom mycket av världens ondska. Etcetera.

Kort sagt: *Salts* senaste nummer är en tydlig illustration till bibelcitaten om salt som förlorat sin kraft och jämväl en studie i politiskt förfall. Det är sorgligt att detta skulle hända en tidskrift som en gång av sansade bedömare uppfattades som en frisk fläkt i den rigida svenska medievärlden.

–Contras reaktion

☆☆☆ Författaren och filosofen Tage Lindbom har gått ur tiden, 92 år gammal. Han var under en följd av år en av Sveriges mest betydande, konservativa idébildare. Tommy Hansson kände Tage

Lindbom och presenterar här en personlig analys av Lindboms liv och verk. Detta är samtidigt första artikeln i en serie där *Contra* på ett nyanserat sätt kommer att belysa några intressanta svenska

skribenter av vilka flertalet stått utanför etablissemangen men ändå – eller kanske just därför – haft väsentliga saker att säga i frågor som rör skilda aspekter av ideologi och samhälle.

Tage Lindboms personliga konservatism

av Tommy Hansson

inga indikatorer på att Lindbom snart skulle komma att överge sin socialistiska övertygelse.

1951 kom dock Tage Lindboms *Efter Atlantis* av trycket, en debattbok som slog ned som en bomb inom socialdemokratien i Sverige. Lindbom ville här visa hur socialdemokratien från att ha varit en frihetscentrerad rörelse kom att bli alltmer auktoritär. Så här utlät sig Lindbom i en intervju jag gjorde med honom i *Tidsspegel* (4 1977):

”Vad jag menar i *Efter Atlantis* är att i den högadministrativa världen kan samhället inte styras i demokratiska former, det måste bli en styrning ovanifrån. Hur mycket medinflytande man än inför kommer man inte ifrån detta... Jag skrev en artikel tio år efter *Efter Atlantis* och sade där i stort sett detta, att jag gjorde ett stort misstag: Jag underskattade det tempo, i vilket utvecklingen hade gått. Det hade gått ännu fortare än jag trodde.”

Lindbom drev tesen, att frihet och jämlikhet – två av den moderna demokratins hörnstenar – i längden inte kan samexistera. I Lindboms pessimistiskt färgade perspektiv skulle den nivellerande jämlikheten alltid komma att slå ut den aristokratiska friheten. De två var som eld och vatten. Utvecklingen i Sverige under Olof Palmes 1970- och 1980-tal tycktes bekräfta detta resonemang. Lindbom observerade vidare att den socialistiska rörelsen utifrån sin materialism och marxism förutsatte, att när magen är mättad och människan fått en hygglig levnadsstandard så skulle det andliga komma att stiga ”liksom en offerrök mot skyn” – ett uttryck Tage Lindbom ofta återkom till. Men förutsättningen stämde inte. Tvärtom, fastslog Lindbom, tenderade det materiella att bli än mer accentuerat i takt med välfärdsstatens utveckling. Det andliga glömdes bort.

Följden av dessa insikter i socialismens väsen blev att Tage Lindbom började orientera sig allt längre bort från det socialde-

Tage Lindbom under en föreläsning i Sigtunastiftelsen 1979. Lindboms rikhaltiga författarskap belyste konflikten mellan världsligt och andligt ur en konservativ synvinkel. (Foto: Tommy Hansson)

Tage Leonard Lindbom (1909–2001) tillhörde länge den svenska socialdemokratiens elit. Han blev 1938 filosofie doktor med avhandlingen *Den svenska fackföreningsrörelsens uppkomst och tidigaste historia 1872–1900* och fick samma år anställning som chef för Arbetarrörelsens arkiv. Här blev han kvar till 1965 då han avgick med förtidspension. Han hade då sedan länge upphört att vara socialist.

Tage Lindbom föddes i Malmö men växte upp i ett frireligiöst fosterhem i Hudiksvall. Fosterfadern var till yrket bokförfattare. Lindbom drogs tidigt till socialismen och var en tid kommunist innan han gick med i Socialdemokratiska ungdomsförbundet (SSU). Han blev 1931 filosofie kandidat i Uppsala och doktorerade sju år senare i Stockholm. Som chef för Arbetarrörelsens arkiv var Lindbom mycket framstående och medverkade i hög grad till att

arkivet blev föremål för internationell ryktbarhet. Lindbom valdes också att bekläda en rad ”tung” poster inom socialdemokratien och utsågs till ledamot i ett flertal kommittéer, styrelser och utredningar; bland annat blev han 1947 ordförande i den statliga musikutredningen.

Mötte Gud i Chartres

När man studerar Tage Lindboms litterära produktion blir man snabbt klar över att denne lärde man måste ha lidit av livslång och obotlig skrivklåda. Sitt skriftställarskap inledde Tage Lindbom redan på 1930-talet, då han författade en rad fackföreningshistoriska skrifter. 1941 kom han ut med ett inlägg i försvarsdebatten med titeln *En beredskapsman ser på försvaret* och 1945 publicerade han avhandlingen *Den socialdemokratiska ungdomsrörelsen i Sverige*. Det fanns i det läget

mokratiska fadershuset. Hur det konkret skedde avslöjas i boken *Omprovning* (1983), där Lindbom också berättar om en djupt personlig upplevelse som för alltid kom att förändra hans liv. Tage får själv berätta (sidan 142):

”Min ensamma och stillsamma omprovning var en helt odramatisk process, utan våldsamma uppgörelser och sömnlösa nätter. Det var en process, som liknade en sakt framflyttande, porlande bäck av friskt vatten, och detta förde mig en oktober-söndag 1958 till katedralen i Chartres. Vatikankonciliet hade ännu ej hunnit öppna portarna till den liturgiska förstörelse, som skulle följa därpå. Högaltaret lyste ännu i hela sin prakt, ljusen brann, den gregorianska sången brusade, rökelsen steg – allt bar fram det gudomliga mysteriet, som verbalt klingade i ritualspråkets ädla latinska form. Jag stod helt förstummad inför denna uppenbarelse, som liksom lyfte en flik av tillvarons slöja. Det var då jag mötte Gud.”

Utifrån denna rent kristna upplevelse skulle Tage Lindbom under återstoden av sitt långa jordeliv komma att utforma en personligt sammansatt livsåskådning med inslag från, förutom kristendom, grekisk filosofi, fornegyptisk religion, hinduism och kanske även islam.

Deklinisten Lindbom

Tage Lindbom har av mig och andra beskrivits som en konservativ tänkare och författare på kristen grund. Att han tagit intryck av Augustinus *Gudsstaten* står utom allt tvivel. Mycket summariskt kan Lindboms sentida författarskap beskrivas som en innerlig längtan bort från det moderna och ytliga och i riktning mot en teistisk samhällsstruktur där det är människans skyldighet att leva i Herrans tukt och förmaning. I en räkna böcker och traktat återkommer Lindbom till följande grundläggande teser:

1. Omedelbart efter kristendomens genombrott har människan förmånen att få leva i gemenskap med det gudomliga: ”Gud är närvarande och verkande i sin egen skapelse” [*Modernismen* (1995) sidan 10].

2. Under tidens fortskridande orienteras människan dock längre och längre bort från Gud. Den engelske tänkaren William Occam förklarar att Gud visserligen skapat oss och världen, men att skapelsen är som ett urverk utan nära kontakt med sin Skapare. Fjärmandet från det gudomliga

I boken Omprovning berättar Tage Lindbom om sin kristna omvändelse.

ursprunget fortsätter obönhörligt med gestalter som Descartes, Bacon, Rousseau och slutligen Marx.

3. Människan träder nu i Guds ställe och blir själv en gud. Samtidigt blir hon en modern massmänniska, inställd på att konsumera. ”Den moderna människan blir som kon på ängen – hon bara äter och äter”, som Tage uttryckte det i en intervju med mig i *Svenska Journalen* (48 1977).

4. Allt ont har emellertid ett slut, och slutet för jorden och mänskligheten blir i Lindboms perspektiv att Gud återtar sin skapelse, vilken med naturnödvändighet är en ofullkomlig värld av former och avgränsningar. Därmed har skapelsecykeln fullbordats.

Dessa teser och teman återkommer som sagt gång på gång i Tage Lindboms böcker. Man frestas säga, att Lindbom skriver samma bok om och om igen – låt vara med olika vinklingar. Historikern Noel Malcolm använde i en artikel i den konservativa amerikanska tidskriften *National Review* (13 oktober 1997) beteckningen *declinism* (deklination) som sammanfattande benämning på filosofiska synsätt som vill beskriva en ständigt nedåtgående (deklinerande) mänsklig utveckling på väg mot den oundvikliga undergången. Internationella exempel på deklinister är Oswald Spengler och Arnold Toynbee.

Vad sägs om följande magnifikt pessimistiska slutstrofer i *Modernismen* (si-

dorna 156–157):

”Modernismen utmynnar i en självför-intelse. Den fattar inte i sin förblindelse att det normativa utrotningskriget, det oavbrutna gränsöverskridandet ej kan fortgå utan obotlig skada. Ingen fadershand sträcks ut till hjälp och skydd. Sireernas lockande sång har tystnat.”

Det andliga väsentligast

För filosofen och skriftställaren Tage Lindbom är det den andliga verkligheten som är väsentligast. Den dekadenta, västerländska materialismen och konsumismen har fjärrmat oss från denna verklighet. Lindboms återkommande tanke – att den jordiska tillvaron är en ofullkomlig formernas värld under det att den sannaste verkligheten finns i en översinnlig dimension – formulerades först och mest infytelserikt av den grekiske filosofen Platon, Sokrates lärjunge, som anses ha fötts år 427 före Kristus. Den jordiska tillvaron var endast en matt avglans av de ursprungliga idéerna. Dessa tankar vidareutvecklades ett par hundra år senare av de så kallade nyplatonikerna med Plotinos som samlande gestalt.

Jag var länge förbryllad av Lindboms återkommande tema om världsskaparen som slutligen ”återtar (det vill säga förintar) sin egen skapelse”. Men så fick jag ögonen på en tegelsten till bok med titeln *Egypten: Faraonernas värld* under redaktion av Regine Schulz och Matthias Deidel (1998). I boken omtalas (sidorna 448–449) att den idé Lindbom för fram hade omhuldats redan av egyptisk religion under faraonisk tid, där skapelsen uppfattas som ett ständigt pågående kretslopp som dock kunde störas och avbrytas:

”Låt oss än en gång höra skaparguden Atum själv, denna gång i en passage ur Dödsboken: ’Jag kommer emellertid att förgöra allt som jag har skapat. Då kommer denna värld åter att dras ned i oceanen som vid begynnelsen. Det kommer bara att bli jag och Osiris kvar’. Världens slut kommer alltså inte i form av avbrott av världsutvecklingens cykler utan som en medveten omvänd skapelseakt, om än först ’efter miljontals år’ som det står i samma text.”

Det torde alltså vara problematiskt att entydigt beteckna Lindbom som en ”kristen filosof”. Han återvänder även i sina texter till begreppet ”Mayas slöja”, vilken förutsätts insvepa tillvaron så att det blir svårt att urskilja dess sanna väsen. ”Mayas

Tage Lindbom syns stående längst till höger på denna bild från 1938, då Lindbom disputerade på en avhandling om den svenska fackföreningsrörelsens historia. Sittande till vänster Per Albin Hanssons bror Sigfrid.

slöja” kommer från hinduismen och influerade som begrepp den tyske, pessimistiske filosofen Arthur Schopenhauer (också han en klar deklinist).

I Lindboms skepsis inför den moderna tillvaron går det också att urskilja beröringspunkter med islamismen och dess radikala revolt inför det västerländska. Lindbom var ingen vän av den amerikanska livsstilen, som han menade förflackade och fördummade människan. En tydlig motsägelse i Lindboms budskap är att han å ena sidan skarpt kritiserar socialismen för dess auktoritära frihetsinskränkande, medan han å andra sidan ifrågasätter den västliga demokratin frihetsbegrepp.

Myt i verkligheten

Under 1970-talets senare del ägnade artikelförfattaren åtskillig tid och energi åt att göra Tage Lindboms författarskap känt genom att recensera hans böcker och publicera intervjuer i en rad publikationer. Tage var mycket tacksam för denna insats som jag och andra gjorde, eftersom han hade allt svårare att nå ut i den svenska samtidsdebatten. De gamla socialistiska trosfränderna och kollegerna svarade tidigt med tystnad och utfrysning, medan den etablerade borgerligheten hade svårt att se längre än till dagspolitiska utspel om skattesänkningar och individens frihet.

Det som föranledde mina Lindbom-skriverier var den behändiga volymen *Myt i verkligheten. En studie i marxism*, som 1977 utgavs av det lilla kristna förlaget Pro Veritate i Uppsala och som senare

omtryckts av Norma i Borås. Jag skrev även en hel del om den därpå publicerade boken *Jakobs dröm* (1978). Min enkla uppfattning är att *Myt i verkligheten* intar en särställning i Tage Lindboms imponerande produktion och sannolikt är det sannaste och bästa som någonsin skrivits på svenska om marxismen.

Enligt Lindbom är marxismen, långt ifrån att vara någon vetenskap, ett system av myter och snarast en omtöcknad profetivision med pseudoreligiösa övertoner. Lindbom avslöjar, med sitt underbart genomlysta språk som potent redskap, de marxistiska motsägelserna och hur Karl Marx lånade hejvilt från en rad håll för att få sina allomfattande, ideologiska anspråk att gå ihop: från Hegel (dialektiken), från Ricardo (materialismen), från Lewis Morgan (det klasslösa samhället). Med flera.

”Marxismen kulminerar i en högromantisk världsbild”, skriver Lindbom (sidorna 104–105), ”i vars mitt den kosmiska, universella, allsmåttiga Människan står, detta ’All-Jag’, som skall sätta sig i Guds ställe och bli världens härskare och skapare. Det är det fullkomliga Människoriket, som skall upprättas. Men detta herravälde kommer inte att leda till någon ny och bättre värld eller till någon ny och bättre människa. Ty människans odödliga själ är förnekad och därmed är det verkligt mänskliga, det som ger människan hennes värde och värdighet, förlorat... Ty marxismen går sin sista strid till mötes, striden mellan ljuset och mörkret. I denna sisy strid kommer ljuset att segra över mörkret.”

Profetiska ord som blev besannade genom utgången av det Kalla kriget. Det var förvisso marxismens sista strid (åtminstone marxismen i dess egenskap av en ideologi med anspråk på världsherravälde) men inte mänsklighetens – den väntar ännu på att bli utkämpad.

”Den gudomliga principen”

Tage Lindbom hälsade naturligtvis marxismens reträtt från världsscenen med djup tillfredsställelse. Men någon anhängare av vare sig amerikansk livsstil eller västerländsk demokrati var han icke. Åtminstone det sistnämnda finns det anledning beklaga. Han hyste stor skepsis gentemot folksuveränitetstanken och dess ursprung i Franska revolutionen, inspirerad som denna var av rousseauansk upplysningsfilosofi och populistiskt ressentiment. Lindbom betraktade i stort demokratin som ett fåfängligt jagande efter optimal jämlikhet. Som ideal tänkte han sig i stället en stat inspirerad av Platons vision *Staten*, där massorna skulle styras enligt auktoritära principer av en härskande klass upplysta filosofer (till vilkas utvalda krets Lindbom själv tvivelsutan kände sig höra).

Människan skulle, enligt Tage Lindbom, inte inbilla sig att hon ”var något”. I slutet av *Sancho Panzas väderkvarnar* (1962) skriver han så:

”Först när människan medvetet inordnar sig i den hierarki, i vilken hon ingår som en del av skapelsen, som ett ’stadium’ av utflödet från den gudomliga Principen, först då återfår hon sitt värde och värdighet” (sidan 146).

Tage Lindbom förblev intellektuellt vital in i det sista. Sista gången jag hade förmånen att få träffa honom var något halvår före hans död i samband med ett föredrag i Stockholm av Anders Isaksson, då denne redogjorde för Per Albins Hanssons liv och verk utifrån sina uppmärksammade politiska biografier. Tage kunde här, fastän märkbart tärd, på sitt ytterst levande sätt ge inträngande och personliga minnesbilder av landsfadern Per Albin.

Jag delar långt ifrån alla Tage Lindboms värderingar. Självt övertygad demokrat och proamerikan ifrågasätter jag Lindboms hållning beträffande västerländsk demokrati och dess mest betydande banérförare bland världens nationer, Amerikas förenta stater. Det är korrekt att säga att Lindbom var mer germanskt än anglosaxiskt orienterad.

BREV TILL CONTRA

Sverigedemokraterna inte konservativa

Sverigedemokraterna är ett litet parti som samlade 19 624 röster i valet 1998 och har sina rötter i Bevara Sveriges Svenskt (BBS), en främlingsfientlig organisation som bildades i slutet av 1970-talet. Genom åren har ett flertal välkända nazister passerat genom SDs medlemsregister. Bland dessa finns Sverigedemokratisk Ungdoms (SDU) ordförande Robert Vesterlund, som senare blev redaktör för den nynazistiska tidningen Info-14, och partiledare Anders Klarström, tidigare medlem i det lindholmsnazistiska Nordiska Rikspartiet.

Men det senaste halvåret verkar det som om dom har bytt strategi, Sverigedemokraterna försöker tysta ner sina mera vulgära medlemmar (vilket lett till en splittning) samtidigt som man försöker assimilera in kända konservativa symboler i sitt sektparti. Ungdomsförbundet har tagit sig tillnamnet "Ungsvenskarna" (en direkt "rip-off" från Högers ungdomsförbund), börjat flörta med de kyrkokonservativa under parollen Fädernas Kyrka och förklarar Rudolf Kjellén för grundare av sin obskyra ideologi "Nationaldemokrati".

Men låt dig inte luras, det är samma parti som förr. Sverigedemokraterna förespråkar inte konservatism, låt dom inte slå mynt av din vilja att förändra Sverige i rätt riktning! Bara för att ungdomsförbundet tagit sig tillnamnet ungsvenskarna betyder det inte någon förändring i SDUs främlingsfientliga politik. Att Sverigedemokraterna gick till kyrkoval under parollen Fädernas kyrka betyder inte att dom slåss för en traditionell kyrka. Huvudmålet för SD i kyrkopolitiken är nämligen att stoppa kyrkor från att agera fristad, en urgammal kyrklig tradition!

Rudolf Kjellén var ledande i sekelskiftets unghöger och är han är likt många högerideologer smutskastad av vänstern. Hans tankar om en historisk rytm mellan progression och koncentration är lika aktuella idag som för 90 år sedan. I tider av progression prövas nya vägar och privat initiativ får spelrum. I tider av koncentration breder istället staten ut sig och

experimenterandet ersätts med fast ordning. Båda dessa faser är nödvändiga, enligt Kjellén. Progressionen för att hitta nya lösningar och föra utvecklingen framåt. Koncentrationen för att ge arbetsro och möjlighet för hela folket att åtnjuta resultatet av de nya landvinningarna.

Idag har vi haft "överkoncentration" genom socialdemokratiskt styre i nästan ett halvsekel. Men Sverigedemokraterna vill inte hjälpa till att vända den "historiska rytmen" utan förespråkar en fortsatt koncentration och socialdemokratisk ekonomisk politik. Företrädare har uttryckt en klar vilja att samarbeta med Socialdemokraterna om dom kom i riksdagen. Hur rimmar det med Kjelléns syn på behovet av progression efter koncentration, Sverigedemokrater? *Simon Westberg*
"Ungsvensk"

Det röda vansinnet

Hur ser en rapport ut när den berättar om det röda vansinnet – det som Stalin och Lenin producerade?

För mig är Anatolij Zjigulins självbiografi det kanske mest lysande i den genren. Boken heter *Svarta stenar* (Legenda, 351 sidor) och är en självbiografisk roman i vilken han berättar om livet under Stalin. Inledningsvis upplyser han om att han föddes den 1 januari 1930 i Voronezj. Han hör hemma i en släkt där man varit både poeter och bärare av så kallade respektabla yrken, bland annat telegrafkommissarie.

Som ung kände han enbart till den kommunistiska stilen. I skolan fann hans grupp detta: man skulle väl kunna förbättra tillvaron. Man förde fram förslag. Men det uppfattades som mycket olämpligt. Den hemliga polisen slog till och vad det led hamnade Zjigulin i ett läger. Där var det närmast en sagolik tur att han inte blev skjuten.

Så småningom drabbades han av lyckan. Man fann att han så att säga sänts till fånglägret av misstag. Han blev fri. Han fann dock att han inte alls fanns i några handlingar. Han var en icke existerande. Han hade inte gått i skola, han hade inte varit inskriven vid universitetet.

Författaren hade en eminent begåvning. Han hade minne av alla de förkrossande

upplevelser han tvingats in i och har kunnat sätta sig ner och återge dem med en glöd och detaljrikedom som är kort sagt – imponerande. Han tillägnar verket sina vänner Boris Batujev och Vladimir Radkovič.
Evald Olsson

Det kommunistiska hotet

Sverige bör ingå en ny antikominternpakt med USA. Kommunismens frammarsch måste omintetgöras och kampen mot vp/vpk och andra kommunistorganisationer skall intensifieras genom säkerhetspolis-ära åtgärder.

Kommunister, anarkister och syndikalister är ett hot mot Sveriges säkerhet, handel och ekonomi!
Eric Thornburn

Islam ingen fredens religion

Tack, *Contra*, för klagörande inlag om angreppet på USA i förra numret. Utan tvekan ord i rättan tid. Det är händelse som ser ut som en tanke, att V. S. Naipaul begåvades med Nobels litteraturpris någon månad efter Usama bin Ladins terrorattacker mot USA den 11 september. Naipaul har ju på ett lika lysande som nyanserat sätt skildrat muslimsk fanatism utifrån möten med troende muslimer, inte minst i reseboken *Bland de rättrogna* som kom ut redan 1981.

Det framhålls ofta i diskussionen kring terrorism att det bara är en minoritet muslimer som förespråkar terror som medel i den politiska kampen. Samtidigt går det inte att komma ifrån att islams utbredning i arabvärlden en gång främst dikterades av en strävan att med våld erövra tillgångar och råvaror, precis som muslimer i dag anklagar "den stors Satan", USA, för samma sak. Det framhålls också riktigt i *Contra* att det faktiskt inte finns ett enda muslimskt land i dag som tillämpar demokrati och som anstränger sig för att respektera de värden som slås fast i exempelvis FN:s deklaration om de mänskliga rättigheter.

Och vad skall man säga om det ständigt uppdykande begreppet *jihad* – heligt krig – som tydligen är centralt bland viktiga muslimska värden?

Man kan nog knappast säga att islam som den tillämpas i dag är någon fredens eller humanitetens religion.

Per-Olof Eklund

BOK-NYTT

Svenska kungar och mäktiga män

Den svenska historien lider näpeliggen någon brist på imponerande ledargestalter. Några av dessa har till den historieintresserade fromma porträtterats i en volym med ovanstående titel av förlaget Historiska Media i Lund under redaktion av Magnus Bergsten. De tio gestalter som behandlas i denna behändig volym är Bo Jonsson Grip, Erik av Pommern, Karl Knutsson Bonde, Gustaf Vasa, Jöran Persson, Johan Skytte, Karl XII, Gustaf III, Oscar I samt Gustaf V.

Det är således tio vitt skilda personligheter som på detta sätt blir föremål för uppmärksamhet; de flesta av porträtten har tidigare publicerats i tidskriften *Populär Historia*. De mest dugliga av dessa mäktiga herrar torde ha varit Gustaf Vasa och Johan Skytte, den senare en viktig stormaktstida svensk politiker och dessutom en lärd och

vidsynt man vilket var mindre vanligt vid denna tid; Skytte var bland annat Gustaf II Adolfs lärare. Och den odugligaste? Det är nog ingen tvekan om att den "utmärkelsen" går till Gustaf V (möjligen i viss konkurrens med farfadern, Oscar I).

Dock betydde den odugligheten inte så mycket, eftersom kungamakten vid den tid Gustaf V var svensk monark bara var en skugga av vad den en gång varit. I rättvisans namn skall sägas att "V-Gurra" svarade för en betydande insats när det gällde att stärka svenskt försvar i samband med det så kallade Borggårdstalet i februari 1914. Det är visserligen sant att hans tal till de församlade bondetågsdeltagarna hade författats av forskningsresanden Sven Hedin och löjtnanten Carl Bennedich och att monarken stöddes av ett uppbåd försvarskunniga personer (inklusive den egna gemålen), men det var ändå kungen som till syvende og sidst måste hålla talet. Något som fick till följd att den liberala ministären Karl Staaff såg sig föranlåten att tacka för sig.

Det i mitt tycke intressan-

taste porträttet är det av Erik av Pommern, kung över Nordens riken i drygt 40 år på 1400-talet. Den som erinrar sig den avlägsna tid då det ännu förekom historieundervisning i svenska skolor minns utan tvivel, att Erik tillhörde dem som på intet sätt skönmålades. Snarare tvärtom. Ändå var han en av de långvarigaste monarker vi haft, och alls inte den ende utlänningen. Dessutom var han ovanligt ståtlig och långt ifrån någon odugling. Hans verkliga namn var för övrigt Bogislav.

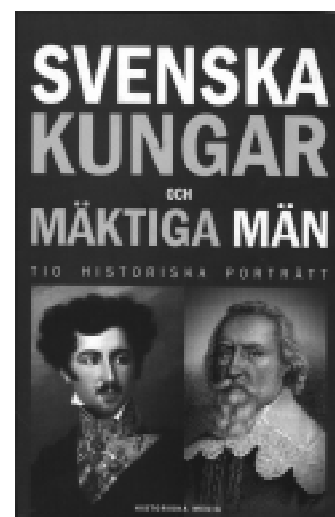
Orsakerna till att Erik av Pommern drevs från tronen förklaras på följande sätt: "Men det som blev direkt avgörande för utbrottet av det stora upproret i Sverige 1434 mot Eriks enväldiga regemente var dels konflikten om tillsättningen av ny ärkebiskop i Uppsala, dels ett växande skattetryck. Det senare var bakgrunden till dal-karlarnas vrede mot den danske fogden på Västerås slott, Jösse Eriksson."

Sedan han störtats valde Erik, eller Bogislav, att etablera sig på Visborgs slott utanför Visby. Så småningom blev han även störtad som dansk kung. Fortsättningsvis ägnade sig Erik av Pommern åt att förstärka det av Tyska ordens anlagda slottet

utanför Visby stadsmur och åt att med hjälp av sin privata-samling krigsmän ägna sig åt sjöröveriets ädla syssla. Attackerna koncentrerades mot svenska och danska fartyg, medan hanseatiska skepp i stort lämnades i fred.

Om artikelförfattarna kan det sägas att alla väl förfarna i sitt hantverk. Ett plus i kanten – förutom till Lars-Olof Larsson för hans presentation av Erik av Pommern – dock till veteranen Edvard Matz bild av den alltid lika fascinerande Gustaf III.

Tommy Hansson
Magnus Bergsten (redaktör):
Svenska kungar och mäktiga män. Historiska Media. 141 sidor.

CONTRA

1 2002

Snart är det dags att börja Contras tjugoåttonde årgång. Mycket har ändrats i världen sedan det första numret kom ut, inte minst har flera hundra miljoner människor befriats från kommunismens ok. Men fortfarande lever mer än en miljard människor i kommunistiska diktaturer. Det finns

alltså en hel del som återstår att uträtta innan världens invånare kan räkna med att få bo i ett land med frihet och demokrati.

I Sverige har också mycket förändrats till det bättre. Till och med svensk utrikes- och säkerhetspolitik är radikalt annorlunda jämfört med när Contras första

nummer kom ut. Men under det senaste året har flera steg tagits för att återgå till en nästan glömd sämre tid.

I Contra får Du även det tjugoåttonde året veta det Du behöver veta för att engagera Dig i tidens frågor.

...kommer i februari